

Kariūnas

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJOS ŽURNALAS

ISSN 2029-6045

2014 m. Nr. 4 (123)

MŪSŲ GINKLAS, MŪSŲ MOKSLAS – LIETUVAI TĖVYNEI

ĮVARDYTOS MINTYS

Pamename, prieš keletą metų televizorių ekranuose sukosi aktoriaus Rolando Kazlo laida „Nekenčiu reklamos“. Tiesiog ją visiškai atsitiktinai prisiminiau sėsdamas šių žodžių guldyti ant popieriaus. Neišsigąskite – nekomentuosiu buvusių ir esamų laidų... Pastarosios pavadinimas labai atitinka mano būseną, ypač prieškalėdiniu laikotarpiu, kuris vis anksčiau mūsųose prasideda.

„Nekenčiu reklamos!“ – dažnai kartoju. Aišku, yra viena kita išimtis. Sakysite, tai – kova su vėjo malūnais, juk tokia mūsų šiandienos realybė... Deja, deja, bet dauguma šių reklamų ir iškreipia mūsų realybę, pateikdamos pagražintą, mielesnį gyvenimo vaizdą, nutylėdamos dalį tiesos, kuri tuo metu nėra paranki žinios gavėjui. Pažvelkime į šiuos dalykus iš kitos pusės.

Tikiuosi, su manimi sutiksite, kad reklamos ganėtinai prisideda prie mūsų gyvenimo greitinimo. Pasaulis gyvena pagal principus: „tu privalai būti matomas ir girdimas“, „pirmas paskelbsi – daugiau laimėsi“. Ir išeina taip, kad žmogelis, tik ką šv. Kalėdas maloniai atšventęs, netrukus ir apie šv. Velykų nuolaidas išgirsta... Taip ir sukasi mūsų gyvenimas vis su didesniu pagreičiu, nuolat lydymas dejonijų: „Och, kaip neturiu laiko...“ Jo ir nebus daugiau. Čia vėl pažūrėkime „iš kitos pusės“. Tarsi iš gausybės rago plūstantys pasiūlymai, galimybės niekada nebus mūsų gyvenimo dalis. Šiuo atveju ypač reiklus turiti būti sau – pasirinkti tai, kas svarbiausia, vertingiausia. Prisimenu vieno išminčiaus istoriją: mokiniams paklausus, kokias knygas jiems reiktų skaityti, jis atsakė: „Neskaitykite gerų knygų. Skaitykite – geriausias.“ Beje, ne vienas šių dienų mąstantis žmogus pasako, kad žodžiai „neturiu laiko“ dažniausiai byloja apie žmogaus egoizmą ir gobšumą – būti, dalyvauti visur, o kartu beveik niekur...

Šie mano samprotavimai tikrai nėra noras dalyti iš pirmo žvilgsnio paprastus, tačiau sunkiai įgyvendinamus (o gal net neįgyvendinamus) sprendimus. Ir aš dažnai sakau: „Kaip trūksta laiko“, ir aš tą pačią kovą kasdien kovaju. Tiesiog nejučiomis mintys krypta į šv. Kalėdas. Į Betliejaus įvykį. Į kūdikį edžiose, kuriame krikščionys savąjį Dievą atpažįsta. Daugelis sako, jog šv. Kalėdos – metų pabaigos didžios iškilmės. Man atrodo, kad tai – tik pradžia. Naujų idėjų, pasiryžimo, naujo laiko susivokti. Naujo vyksmo. Naujo augimo ir gyvenimo. Juk tai ir yra gimimas.

Širdimi žvelgdami į edžiose gulintį Kūdikį – Dievą – vėl iš naujo galime skonėtis tikrumu. Kai bandome iškelti save ir savo pasiekimus virš kitų, kai naudojame savo galią ir įtaką, kai tariamės esą saugūs ir nepajudinami, šis Kūdikis į mus atsigręžia savo pažeidžiamumu ir trapumu. Argi ne čia mūsų stiprybė ir esmė? Juk kiekvieną kartą mylėdami, atleisdami ir būdami gailėstingi, pasilenkdami prie nuskriausto, pažeminto žmogaus, mes tampame pažeidžiami... Bet labai žmogiški ir tikri.

Džiaugiuosi visais drauge ir pavieniui šiais metais nuveiktais darbais Karo akademijoje ir už jos ribų. Detalizuojant visam tam turbūt reiktų skirti beveik visą „Kariūno“ numerį... Ačiū kiekvienam ir kiekvienai – kūrusiems, pasidalijusiems gerumu ir atjauta, mokėjusiems kilti gyvenime ir padėjusiems tai kitiems padaryti. Visiems jums teatlygina Dievas! O skaičiuojant nuopelnus ir pasiekimus reiktų prisiminti Evangelijos žodžius: „Esame neverti tarnai. Padarėme, ką turėjome padaryti...“

Sveikindamas šv. Kalėdų proga kiekvieną iš jūsų – kariūną, kareivį, puskarininkį, karininką, dėstytoją, mokslininką, darbuotoją – apkabinu širdimi ir malda. Drauge su pranašu Izaiju tariau: „O vis dėlto, VIEŠPATIE, tu – mūsų tėvas. Esame mes molis, o tu – mūsų puodžius: visi mes esame tavųjų rankų darbas.“ (Iz 64,7)

Ir meldžiu: „Viešpatie, atnaujink mus, nulipdyk mus iš naujo. Kiek galima tikresnius...“

Jūsų kapelionas Remigijus

3 AUGAU IR SLAPTA SVAJAJAU APIE KARYBĄ

Krn. Ignas PETRAUSKAS

When I Was Growing Up, I Secretly Dreamed About Warfare

5 KARIO KELIAS – MANO PASIRINKIMAS

Krn. Artūras MACICKAS

A Serviceman's Way Is My Choice

10 PAMĖGĖS ŠARVŲ ŽVANGESĮ

Dr. Manvydas VITKŪNAS

The One Who Became Fond of Armour Clang

Viršelio nuotraukoje

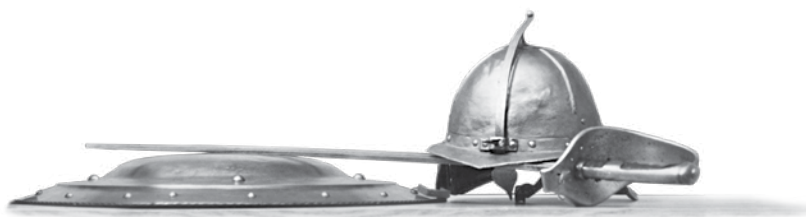
Geriausias Bazinio kario kurso kariūnas Ignas PETRAUSKAS
Kęstučio Dijoko nuotrauka

On the cover:

The best cadet of the Basic Officer Training Course Ignas PETRAUSKAS
Photo by Kęstutis Dijokas

Ieškokite
KARIŪNO

pagrindinėse miestų ir rajonų, aukštųjų ir kitų mokyklų, gimnazijų bibliotekose ir skaityklose arba Šaulių sąjungos rinktinėse. Jeigu nerasite – rašykite, skambinkite arba užeikite į svečius – į Lietuvos karo akademiją Vilniuje, Šilo g. 5A.

BE REIKALO NEPAKELK, BE GARBĖS NENULEISK!
YOU SHALL NOT DRAW THE SWORD WITHOUT A CAUSE NOR SHALL YOU SHEATHE IT WITHOUT HONOUR!

ŠIAME NUMERYJE / Contents

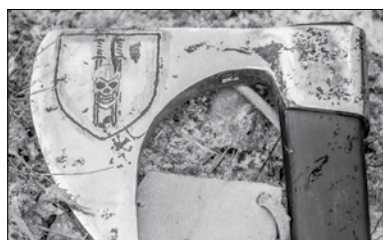
13 PLĖTOJAMAS KARO AKADEMIJŲ BENDRADARBIAVIMAS

Krn. Pavel ŽUK

Increasing Cooperation between Military Academies

16 AR MOKI ŠAUDYTI?

Kpt. Laurynas ČESŪNAS
Can You Shoot?

18 GALANDAM KIRVIUS

Kpt. Jurgis NORVAIŠA
Sharpening Axes

20 NUO TEORIJOS PRIE PRAKTIKOS

Krn. Monika ŠINKŪNAITĖ,
lekt. Vladas TUMALAVIČIUS
From Theory to Practice

22 KARIŪNŲ KRIKŠTYNAS

Krn. Aleksandras LEONIDOVAS,
krn. Morta RAMOŠKAITĖ
Freshers' Fair

29 KARIŪNŲ IR KLAUSYTOJŲ MOKSLINĖ DRAUGIJA

Krn. Matas RADVILAVIČIUS
Cadets and Course Participants' Scientific Society

2 MŪSŲ KŪRYBA

Krn. Matas RADVILAVIČIUS
Our Works

7 / 9 / 30 / 44

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Krn. Pavel ŽUK,
prof. dr. Manuela TVARONAVIČIENĖ,
krn. Romas JONAITIS,
krn. Aurimas BŽĖSKIS
At First Hand

8 KARYBOS KLASIKA

Plk. Itn. Valerijus ŠERELIS
Classics of Warfare

26 / 40

KAI MAJORAI DAR BUVO KARIŪNAI...

Kęstutis DIJOKAS
Doc. dr. Nijolė JANULAITIENĖ
When Majors Were Cadets...

28 STOJANTIESIEMS | IKA

To the Academy Applicant

33 ATRANKOS CENTRO TYRIMAI

Mjr. Rimvydas ADOMAVIČIUS,
doc. dr. Nijolė JANULAITIENĖ
Researches Performed by the Selection Centre

35 TEORIJA IR PRAKTIKA

Brg. gen. Lennie FREDSKOVAS HANSENAS
Theory and Practice

39 / 47 / 48 / 50

AKADEMIJOS PULSAS

Academy Pulse

44 UNIVERSITETINĖS STUDIJOS

Arūnas ALONDERIS
University Studies

48 KLAUSIMAI-ATSAKYMAI

Odeta BLOŽIENĖ
Questions-Answers

51 JUOKO DĒTUVĖ

Magazine of Fun

53 ALBUMAS

Album

Redakcinė kolegija

Arūnas ALONDERIS
Vyriausiasis redaktoriuskpt. Marius BAGDONAS
II k. krn. Aurimas BŽĖSKIS
mjr. Birutė KRASAVINIENĖ
IV k. krn. Andrius KUBILIUSI k. krn. Aleksandras LEONIDOVAS
IV k. krn. Aurimas MORKŪNAS
kpt. Jurgis NORVAIŠA
IV k. krn. Matas RADVILAVIČIUS
prof. dr. Valdas RAKUTIS
dr. Manvydas VITKŪNAS

Žurnalą rengia

Nijolė ANDRIUŠIENĖ
Kalbos redaktorė
Laima ADLYTĖ
Dizainerė
Kęstutis DIJOKAS
FotografasSpausdino Lietuvos kariuomenės
Karo kartografijos centras
Muitinės g. 4, Domeikava,
LT-54359 Kauno r.
Tiražas 1000 egz.
Užsakymas GL-499
Žurnalas platinamas nemokamai.
Leidžiamas kas trys mėnesiai.
Dėl žurnalo įsigijimo prašome
kreiptis: (8 5) 210 3526,
(8 5) 210 3523, (8 5) 210 3593
KATT 24 526, 24 523, 24 593GENEROLO JONO ŽEMAIČIO
LIETUVOS KARO AKADEMIJA
Šilo g. 5 A, LT-10322 Vilnius

arunas.alonderis@mil.lt

tel. (8 5) 210 3680

www.ika.lt

Krn. Matas RADVILAVIČIUS

SUPRATIMAS

Po to, kai varpas žalvarinis
Suplėšė orą trečią kartą,
Tavasis veidas marmurinis
Nustoję kaltinti mano vardą.

Ne aš buvau tas, kurs pasakė:
Palikim ją – nebepadėsim!
Nes šiom mintim, kaip ir plaštakės,
Nudegusiais sparnais gulėsim.

Tos mintys tampa pražūtingos,
Jei sekt ir kontroliuot nespėsi,
Man plaka šonus skaudžiai bangos –
Ir jas, ir laiką teks kentėti.

Ir to tikrai nereikia vengti,
Kai būtina atrast kažką,
Tik nesistenk tu veido dengti,
Kai kris suprantama rasa.

SKAUDUS PRISIMINIMAS

Nebuvo matyti tą dieną šviesos
Per tekantį kraują iš mano galvos,
Suspaudęs tą norą užmušt savyje
Kaip aklas benamis basčiaus naktyje.

Norėjęs surast, ko seniai netekau,
Per atmintį vaizdžią tolygiai plaukiau.
Ir kurgi suklydau, ne taip padariau,
Kad lig šiolei be tarpų save kankinau?

Nejaugi vertinga tavoji auka,
Kai visiškai nėra aukotis už ką?
Suprasti man leiskite netempiant laiko,
Nejaugi nepastebit žvilgsnio šio vaiko?

Tad prasmę ir esmę suvoksiu aš ryt,
Kai saulė pakyla ir pradeda lyt,
Kai tampa sunku man pažvelgt iš arčiau:
O kurgi tiek daugelį metų buvau?!

Krn. Ignas PETRAUSKAS

Augau ir slapta svajojau apie karybą

Esu Ignas Petrauskas, gimęs Klaipėdoje, pirmuosius dvejus gyvenimo metus praleidęs Šventojoje, o likusius – Šiaulių mieste, kur augau. Nuo vaikystės judrus ir visada besišypsantis vaikas manyje tebegyvena. Mama pasakojo: „Tik nusuk žvilgsnį vos minutei, ir tavęs jau nebėra.“

Buvau vienas tų vaikų, iš kurių mojuodamos mamos tikėjosi sulaukti ašarų ir bandymo grįžti į jų glėbį, tačiau išvydavo tik šypsena ir smagų rankos kilstelėjimą, kuris reiškė naujos pyplio kelionės pradžia. Nors beveik visą gyvenimą esu apsuptas miesto betono, gamta be galo artima mano pasauliui – daugybė mokinių atostogų praleista kaimo sodyboje ir Šventojoje. Visiškai atsipalaiduoti tik grįžęs į mišką ar vaikščiodamas pajūrio takais.

Užaugintas ir išauklėtas tėčio Ugniaus ir mamos Snježanos, tačiau nemažą indėlį įdėjo ir seneliai. Senelis, buvęs policijos pareigūnas, dabar jau pensininkas, o tėtis sekė senelio pėdomis, tad drausmė man pažįstama nuo mažų dienų. Dar visai mažą tėtis mokė siekti savo tikslų, nebijoti kalbėti, tikėti savo jėgomis ir lavino fizines savybes. O mama drauge su močiute rūpinosi mano dvasiniu auklėjimu: supažindino su gyvenimo tiesomis, ugdė supratingumą. Tada maniau, kad viską žinau geriau už jas, tačiau tik dabar supratau, koks aklas ir kurčias buvau. Peržengus 5 metų „jubiliejaus“ slenkstį gimė sesuo Gabija. Atrodo, dar visai neseniai nešiojau sesutę ant rankų, o štai ji jau laiko gėles mano gimnazijos baigimo progą...

Baigiau Šiaulių Lieporių gimnaziją, mokyklą, tikrai man tapusią antraisiais namais. N valandų praleista aktų salėje

ir mūsų garso įrašų studijoje, kitaip dar žinomoje kaip „chata“. Nuo 9 iki 12 klasės priklausiau mokinių tarybai, organizuodavau ir vesdavau renginius, esu vienas grupės „Iš Oro“, kuri sėkmingai gyvuoja iki šiol, steigėjų. Muzika – viena iš mano aistrų. Gitara ir kubas, kai garsas atsuktas iki galo, trumpam nuneša tolyn. Grupės veikla užėmė labai daug mano laisvo laiko. Beveik visus 3 vasaros atostogų mėnesius rengėme patalpą muzikuoti sename, visų pamirštame, jau tapusiu sandėliu rūsyje (mūsų vadintame „šachta“). 2013-aisiais už aktyvią veiklą buvau išrinktas Metų lieporiečiu.

Draugas, mokytojas, mokyklos direktoriaus pavaduotojas neformaliai ugdymui Ramūnas Mikalauskas – dar vienas asmuo, skatinęs siekti savo svajonių, nenuleisti rankų ištikus bėdai, buvo iš tų žmonių, kurie visada prieis, paklaus, kaip sekasi. Po pokalbio su juo

visos bėdos šimtąkart sumažėja. Šeimoje diegtos vertybės mažai kuo skyrėsi nuo ugdymo mokykloje, kurios šūkis – „Ateitis priklauso tiems, kas tiki svajonių išsipildymu!“

Motyvacija rinktis kario kelią? Apie karybą svajojau nuo mažų dienų, kai sužinojau, kad mano prosenelės brolis buvo išėjęs į mišką. Augau ir slapta apie tai galvojau, tačiau niekam neprasitariau – tiesiog ramiai gyvenau, lavinau fizinę ir dvasinę ištvėrmę. Artimiausi draugai, sužinoję, kad sieksiu kario vardo, mane palaikė ir skatino, tačiau stebėjosi šiuo pasirinkimu. Kodėl žmogus, kuris nuolat sukasi scenoje, trokšta ją iškeisti į apkasus ir lietu? Įsiminė Bruce'o Lee žodžiai: „Atsikratyk pašalinių minčių. Būk toks, kaip vanduo, – bekrastis, beformis. Įpiltas į butelį, jis tampa buteliu, įpiltas į arbatinuką – įgauna arbatinuko formą. Jis teka ramiai, tačiau geba sugriauti vi-

Mokyklos direktoriaus pavaduotojas neformaliai ugdymui Justinas Valiulis (antras iš kairės) ir grupės „Iš Oro“ atstovai: Ramūnas Mikalauskas, Andrius Jaruševičius, Paulius Daugėla, Ignas Petrauskas, Mantas Kliopkinas, Tomas Drąsutis

sas savo kelyje pasitaikančias kliūtis... Būk vanduo, drauge mano." Tapę mano credo, jie kelia motyvaciją, ir nebelieka neįveikiamų kliūčių. Besimokydamas 11 klasėje sugalvojau pasitikrinti, ar tikrai galiu rinktis kario kelią, ar tai tik jaunatviškas „romantinis svaigimas“, priskaičius knygų, prisiziūrėjus filmų apie karą, žaidžiant kompiuterinius kovinius žaidimus. Todėl viską dariau paeiliui.

Iš pradžių įstojau į Lietuvos šaulių sąjungą. Saulius Burškys, 6-osios šaulių rinktinės vadas, stovyklų ir mokymų metu ugdė fizinę ištvermę ir sąžiningumą, mokė komandinio darbo. Pabuvęs šaulio kailyje, nekantriai laukiau pilnametystės, kad galėčiau stoti į Krašto apsaugos savanorių pajėgas. Tarnavau geriausioje – 601-ojoje – kuopoje, vadovaujamoje kpt. Edvino Kančo. Tarnaudamas Savanorių pajėgose supratau, kad karyba – būtent tai, ko noriu ir kas man patinka.

Apie LKA išgirdau dar būdamas šauliukas, stengiausi kuo daugiau apie ją sužinoti – klausinėjau draugų ir vadovybės. 2013 m. pavasarį pagaliau atvykau į atranką. Pirmi žingsniai Akademijoje buvo nedrąsūs, tačiau tvirti. Viskas aplinkui buvo nauja, tačiau jaučiausi taip, lyg jau čia būčiau buvęs. Aplinka atrodė sava. Įveikęs atrankos išbandymus išėjau iš Akademijos aukštai iškėlęs galvą, nes žinojau, kad padariau viską, ką galėjau.

Sulaukus teigiamo Atrankos centro atsakymo širdis netilpo krūtinėje iš džiaugsmo. KMEK pripažintas sveiku, išlaikęs egzaminus, kartu su bendrakursiais buvau išsiųstas į BKK – 7 savaičių karybos teorijos ir praktikos kursą. Laikas neprailgo, savaitės virto dienomis, o dienos – minutėmis.

Viena įsimintiniausių dienų – gimtadienis, kurį švenčiau drauge su kariūnais žiedinėje gynyboje, rankose laikydamas FnMag. Kol kiti mėgavosi saugiu poilsiu, mes budėjome ir saugojome lauko stovyklą nuo galimo „priešo“. Po vakarinio patikrinimo į dangų pakylėjo draugai, išmetę 19 kartų į viršų, o žvakės ant torto atstojo žvaigždės naktinio budėjimo metu. Šis gimtadienis tikrai ilgam įstrigo atmintyje.

Įsivaizduojamas kariūnų gyvenimas nelabai skiriasi nuo realybės, kurioje gyvename dabar. Anksti keltis ir vėlai kristi miegoti, kiekvieną rytą mankšta ir dienos darbai pagal griežtą dienotvarkę – būtent tai, ko ir tikėjaisi stodamas į LKA. Na, tik slapta galvojau, kad bus daugiau laisvo laiko, tačiau dėl paskaitų ar praty-

Geriausiam Bazinio kario kurso kariūnui Ignui Petrauskui buvo suteikta teisė pabučiuoti LKA vėliavą
Kęstučio Dijoko nuotrauka

Krn. Ignas Petrauskas su mama, seserimi Gabija ir tėvu

Asmeninio archyvo nuotraukos

bų dažnai tenka mokytis iki vidurnakčio. Mokytis daug ir viską iš karto, be jokių atidėliojimų, nes kitaip būsi apsikasęs knygomis. Tai privertė mane tapti stropesniu mokiniu, koks tikrai nebuvau mokykloje, nes viską palikdavau paskutinei nakčiai.

Ko reikia, norint studijuoti LKA? Noro, užsispyrimo, laiko ir jėgų. Jei nepasiduosi ir tikėsi savimi – nuversi kal-

nus. Tikrai ne kiekvienas norės atsisakyti linksmy vakarų klube ar draugų kompanijoje, nes privalės laikyti dienotvarkę. Ne kiekvienas pajėgs aukoti savaitgalius renginiams. Ne kiekvienas iškęs naktinį šaltį patulio bazėje. Tačiau tai – tik maža kaina, kurią mes mokame, siekdami savo tikslo – tapti Lietuvos karininkais. Tas, kuris nebijo nieko, galingesnis už tą, kurio bijo visi.

Krn. Artūras MACICKAS

Kario kelias – mano pasirinkimas

Kiekvienas iš mūsų į Karo akademią įstojome vadovaudamiesi tam tikromis vertybėmis. O jos, žinoma, gali būti įvairios – dvasinės, materialinės... Kai kurie tai padarė dėl vertybių, kurių geram karininkui visiškai nereikia ir kurios jam net netinka. Tikriausiai paklausę, dėl kokių priežasčių kariūnai stojo į Karo akademią, išgirstume daugybę istorijų apie tai, kokios gyvenimo patirtys, kokie jausmai, vertybės lėmė šį jų pasirinkimą. Šį kartą plačiau papasakosiu apie save.

Gimiau ir užaugau Visagine, Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų mieste. Tai – įdomus, išskirtinis miestas. Nors, kalbant apie daugumos čionykščių žmonių mentalitetą, patriotiškumo jausmo nėra su žiburiu nerasi, man visada čia gera grįžti. Išskirtinė mano gimtinė dar ir tuo, kad šiame nedideliame, dirbtinai sukurta mieste gyvena daugiau kaip keturiasdešimties tautybių gyventojai ir tik 15 proc. sudaro lietuviai. Daugiausiai yra rusakalbių, kažkada suvažiavusių čia iš

visos buvusios Sovietų Sąjungos teritorijos gyventi ir dirbti tuo metu pastatytoje atominėje elektrinėje. Daugelis lietuvių, gyvenančių Visagine, nesunkiai išmoko plačiai buitijje vartojamą rusų kalbą ir draugiškai sugyvena neretai tautų katilu vadinamame mieste su rusais, baltarusiais, ukrainiečiais, lenkais, totoriais ir kitų tautų atstovais, puoselėjančiais savo kultūrą ir tradicijas.

Tėvai niekada nebuvo atominės elektrinės darbuotojai ir ne dėl jos,

Su geriausiais draugais po priesaikos ceremonijos (iš kairės): Artūras Macickas, Sergej Poltarakov, Dmitrij Byčkov, Edvardas Zaiko, Eimantas Gustaitis, Dmitrij Beynar, Kiril Kambekov, Aleksandr Yaremčuk

Jaunųjų šaulių rikiuotė švenčiant Utenos Plk. Prano Saladžiaus šaulių 9-osios rinktinės 95-metį. Priekyje žygiuoja krn. Artūras Macickas

būdami jauni, persikėlė gyventi į Visaginą. Tiesiog mano tėviškė, mano senelių, prosenelių žemė, buvo nuo jo visai netoli – Ignalinos rajone, Stašionių ir Biėniūnų kaimuose. Labai daug laiko, būdamas dar vaikas, praleidau pas senelius.

Tad vis dėlto kodėl manau, kad esu patriotas? Pirmiausia pradėdau pasakoti būtent apie savo protėvių žemę ir darbą. Mano seneliai yra smulkūs žemdirbiai. Nuo mažens, svečiuodamasis pas juos, buvau verčiamas dirbti, ir gana nemažai – vežti šieną, sėti, pjauti javus, sodinti bulves, prižiūrėti gyvulius ir kitus įvairius ūkio darbus. Man, dar vaikui, nelabai patiko, kad daug laiko, ypač vasarą, turėdavau praleisti laukuose, užuot žaidęs su draugais. Tačiau dirbant ir klausantis senelių pasakojimų apie ne vieną giminės kartą, čia kantriai triūsusių, pradėjau jausti ryšį su proseneliais, kurių jau seniai nebėra. Pradėjau jausti artumą ir jaustis savas šiose žemėse, mėgautis darbu, kurį dirbu padėdamas seneliams. Galų gale pamilau savo kraštą, savo protėvių žemę, savo tėviškę.

Pirmoji mokykla, kurioje mokiausi, buvo Visagino „Žiburio“ pagrindinė – nuostabi vieta mokytis ir augti sąžiningam Lietuvos piliečiui. Mokykla nedidelė, kai mokiausi, joje buvo apie 350 mokinių. Tikriausiai tai ir padėjo sukurti puikią atmosferą. Mokydamasis ten jau teisi lyg būtumei vienos didelės šeimos dalis. Labai šilti santykiai su mokytojais, administracija per tuos 10 mokslo metų bene labiausiai įsiminė. Tokie santykiai, manau, tikrai skatina puoselėti žmogiškąsias vertybes, padeda jaunuoliams užaugti dorais žmonėmis.

Būdamas ketvirtokas su keliais klases draugais pradėjau tarnauti Visagino Šv. apaštalo Pauliaus bažnyčioje. Patarnavimas klebonui per šv. Mišias tikrai davė savo vaisių. Kai šiek tiek paaugau, pradėjau atsiskleisti bendraudamas su žmonėmis, ėmė keistis mano požiūris į aplinkinius. Be to, „Žiburio“ mokykloje pirmą kartą išgirdau apie Lietuvos šaulių sąjungą. Mano kūno kultūros mokytojas Kęstas Jatulionis, tuo metu Utenos 9-osios rinktinės Visagino jaunųjų šaulių kuopos vadas, įtraukė į šaulių veiklą.

Į šaulių sąjungą įstojau būdamas dvylikos. Ši organizacija, be abejo, prisidėjo prie mano patriotiškumo puoselėjimo. Iš meilės tėviškei, dalyvaudamas šaulių veikloje, atsirado meilė ir visai Lietuvai. Dvylikametis, pirmą kartą pamatęs vyresnius savo rinktinės narius, kurie jau studijavo Karo akademijoje, savo tėvams pasakiau: aš taip pat studijuosiu šioje akademijoje. Bėgant metams šis noras tik stiprėjo, tad pamažu judėjau tikslo link. Žinoma, atsirando ir naujų vertybių, tačiau viduje vis kaitriau ruseno meilė Tėvynei.

Patriotizmas – svarbi, bet tikrai ne vienintelė priežastis, lėmusi mano pasirinkimą. Didžiausią įtaką, manau, man padarė noras tapti tikru vyru. Tikro vyro idealas visais laikais buvo ir dabar yra karys – garbingas, žmoniškas, stiprus, protingas, patriotiškas. Garbė man – svarbiausia vertybė. Kaip tapti tikru vyru, garbingu žmogumi, daug pamokymų, kartais net primygtinių, esu girdėjęs iš savo krepšinio trenerio Nikolajaus Aleksejenkos. Mano treneris, kiek atsimenu iš jo pasakojimų, yra kilęs iš Kirgizijos (? Kazachijos), daug laiko praleidęs Balta-

Vienos pokylio metu su mergina, kurią myliu

Asmeninio archyvo nuotraukos

rusijoje ir jau seniai gyvenantis Visagine, kaip mėgstu sakyti, tipiškas visaginietis. Jis nuolat pabrėždavo vyriškumo ir garbės svarbą. Visada sakydavo, kad turime atsakyti už savo žodžius, jau nekalbant apie veiksmus. Labiausiai įsiminė jo žodžiai: „Умри, но сделай!“ – reiškiantys, jog visi pažadai, nepaisant kliūčių, turi būti įvykdyti. Jeigu pasakei, kad šiandien treniruotėje būsi penktą valandą, privalai būti penktą, nesvarbu, kad gyveni priemiestyje, už dešimties kilometrų, o tavo tėvai išvykę ir neturi kuo atvažiuoti. Tokiu atveju susikrauni daiktus į kuprinę ir bėgi į treniruotę. Arba eini stabdydamas mašinas, tikėdamasis, kad kas nors paveš, bet ištesi savo pažadą. Kitaip niekada netapsi tikru vyru.

Su jo žodžiais sieju dar vieną vertybę – ištikimybę. Įstojau į Karo akademiją nuoširdžiai pasiruošęs tarnauti Lietuvai, vykdyti visus įsipareigojimus pagal kiekvieną kario priesaikos eilutę. Be to, mano treneris mokėjo mus, vaikus, suvienyti. Labai didelių pergalių su savo amžiaus grupės krepšinio komanda neįskovojome. Tai, žinoma, ganėtinai sunku, žinant Lietuvos krepšinio lygį, tačiau dėl to, kad lankiau krepšinio būrelį, dabar galiu pasigirti tikrais draugais, kurie, manau, liks tokie visą gyvenimą.

Nuoširdžiai myliu savo draugus ir laikau juos savo šeimos nariais. Iš tiesų mes retai kreipiamės vieni į kitus vardais – dažniau skamba kreipinys „broli“. Mano broliai visada mane palaiko, pataria. Jie mane išmokė būti stiprų bet kokioje situacijoje. Mes visada stengėmės priimti sprendimus pirmiausia vadovaudamiesi garbingo vyro principais. Bet kokio svar-

besnio sprendimo nepriimu nepasitaręs su savo šeima ir broliais. Kai užsiminiau apie stojimą į Karo akademiją, jie pasakė, kad pasirinkimas puikus – būti karininku man tikrai tiktų, jog manęs laukia puiki ateitis, tiesiog reikia ir toliau siekti užsibręžto tikslo. Kai įstojau, jų palaikymas niekur nedingo, jie visada buvo šalia svarbiausiais gyvenimo momentais. Šiek tiek pavydėdami, jog, susiklosčius kai kurioms aplinkybėms, negali tarnauti Tėvynei kartu, jie didžiuojasi manimi, ir tai aš labai vertinu.

Mano broliai – ne tik vaikinai, su kuriais susipažinau žaisdamas krepšini, bet ir tie, su kuriais mokiausi Visagino technologijos ir verslo profesinio mokyklos centre. Iš tiesų, kai pradėdau kalbėti apie šią mokyklą su savo būrio kariūnais, pasidomėjus kokiam dėstytojui ar šiaip kitomis aplinkybėmis išgirstu replikų, kad tuoj pradėsiu pasakoti apie geriausią miestą pasaulyje, kuriame yra pati geriausia mokykla. Taip yra dėl to, kad ši mokykla paliko puikų įspūdį, o man patinka ją prisiminti. Žinoma, būrio kolegų jau ne sykį šias mano kalbas yra girdėję, tad, pradėjęs iš naujo pasakoti apie savo miestą ar profesinę gimnaziją,

draugiškai pašiepia. Iš tiesų metus, praleistus šioje švietimo įstaigoje, laikau geriausiais savo gyvenime. Mokykla man išties davė daug. Vertinu aukštą kompetentingų mokytojų dėstymo lygį, įgytus profesinius įgūdžius, kurie man praverčia ir studijuojant Akademijoje. Kaip minėjau savo absolvento kalboje, išmokau to, ko nėra mokoma mokykloje. Išmokau siekti profesionalumo ir aukščiausios kokybės – buvau mokinių tarybos narys, dažnai tekdavo padėti mokyklos administracijai organizuoti renginius, konferencijas, tarptautinius partnerių susiavimus. Mačiau, kiek dėmesio skiriama kokybei, manimi buvo pasitikima, todėl privalėjau viską atlikti nepriekaištingai, dažnai dėl to net jausdavau nemažą psichologinį spaudimą, tačiau baigus visus darbus rezultatai džiugindavo. Besimokydamas VTVPK susipažinau ir turėjau progą pabendrauti su daugybe protingų žmonių tiek Lietuvoje, tiek ne vienoje stažuotėje užsienyje, kur buvau siunčiamas. Tai, manau, buvo puikus asmenybės ugdymo metai, kuriems baigiantis aš, visokeriopai palaikomas mokyklos administracijos ir mokytojų, įstojau į Lietuvos karo akademiją.

Žinojau, kur stoju. Dalyvavimas „Žalgirio“ ir kitose jaunųjų šaulių pratybose, stažuotėje Jungtinės Karalystės kadetų sukarintojo stovykloje, bendravimas su studijuojančiais Karo akademijoje draugais, kurie suteikė naudingos informacijos apie Lietuvos kariuomenę ir karybą, davė daug naudos. Nuo dvylikos metų puoselėtą tikslą pasiekiau. Tikslai daro žmonių gyvenimus prasmingus, o tarnaujant kariuomenėje visą gyvenimą, pasiektus tikslus keičia kiti – siektini, ir viskas daroma dėl vieno – „vardan tos Lietuvos“.

Besidomintiems studijomis Karo akademijoje norėčiau palinkėti stiprybės ir motyvacijos. Nemanau, kad tinkamos motyvacijos reikia semtis vien iš materialinių vertybių ar siūlomų socialinių garantijų. Labiausiai reikėtų atsižvelgti į turimas dvasines vertybes. Kol dar nestudijuojate Akademijoje, bandykite surinkti kuo daugiau informacijos apie tarnybą kariuomenėje. Atradę vidinės motyvacijos, kuri, jūsų manymu, yra tokia tvirta, kad išliktų visą gyvenimą, toliau tarnaujant Tėvynės labui, bandykite įstoti į Karo akademiją. Būkite motyvuoti ir mokėkite motyvuoti!

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Krn. Pavel Žuk

- **Jūsų credo** – Nesureikšmink savęs, patylėk, jei neturi ką pasakyti
- **Kada pirmą kartą sužinojote apie Joną Žemaitį-Vytautą?** – 5 klasėje, istorijos pamokoje
- **Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?** – Vyresnioji sesė
- **Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūsų / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?** – Šešių dienų karą 1967 m., kai Izraelio kariuomenė pralaužė arabų šalių kariuomenių pajėgas
- **Pačiūzos ar slidės?** – Slidės
- **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?** – Berarą Gryllsą
- **Jeigu nebūtumėte tapęs kariūnu** – Būčiau eilinis
- **Labiausiai erzinantis buitinis darbas** – Drabužių lyginimas
- **Vyro automobilyje visuomet turi būti** – Moteris!
- **Kokia gražiausia Akademijos šventė, tradicija?** – Kariūnų krikštynos
- **Ko reikia, kad įstotum į Lietuvos karo akademiją?** – Stiprių nervų, drausmės
- **Šventė, kurios labiausiai laukiate** – Akademijos baigimas
- **Kai ko nors nežinote...** – Stengiuosi rodyti protinę veidą
- **Trys įdomiausios sporto šakos** – Krepšinis, ledo ritulys, futbolas

- **Mėgstamiausia vieta Akademijoje** – Mano kambaras
- **Mėgstamiausias maisto parduotuvės skyrius** – Pieno produktų
- **Ko iš šių dalykų nesate daręs: pjovęs šieno, kasęs bulvių, kėlęs inkilo?** – Viską dariau.)
- **Ar tikite meile iš pirmo žvilgsnio?** – Tikiu
- **Naminis gyvūnelis, kurio nė už ką neaugintumėte** – Papūga
- **Kokios sporto šakos neleistumėte kultivuoti savo antrajai pusei?** – Sunkiosios atletikos
- **Miego poza** – Kūdikėlio
- **Cepelinai ar mėšainis?** – Mėšainis
- **Negalite gyventi su...** – Netvarkingais žmonėmis
- **Poilsis kalnuose ar paplūdimyje?** – Paplūdimyje
- **Egzotiškiausias patiekalas, kurį esate ragavęs?** – Vairių šlaunelės
- **Futbolas ar krepšinis?** – Krepšinis
- **Mėgstamiausias metų laikas** – Pavasaris
- **Tolimiausia vieta nuo Lietuvos, kurioje esate buvęs** – Didžioji Britanija
- **Prietas, kurio laikotės?** – Nesikerpu prieš egžaminus...
- **Įsivaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Pirmasis Jūsų įsakymas** – Sportas – privalomas!

Plk. ltn. Valerijus ŠERELIS

Apie diversijas...

Gyveno kartą geležinė antis ir gegutė diversantė.

Valerijus Šerelis

Iš rengiamos knygos „5,56x100 šovusių į galvą arba auliniais batais pramintų minčių“

Pradėkime nuo pradžių.

Carlas von Clausewitzas rašo: „Pirmoji bet kokios teorijos užduotis – susisteminti ypač painias sampratas ir vaizdinius; tik susitarus dėl pavadinimų ir sampratų galima tikėtis aiškiai ir lengvai išsiaiškinti visus klausimus ir tikėtis, kad laikaisi tos pačios nuomonės kaip ir skaitytojas.“

Bendrose pratybose su NATO partneriais ne kartą pastebėjau, kad kai kurių neanglakalbių šalių atstovai vartoja angliškų, o pasigilinęs, manau, tarptautinius karybos terminus, neišverstus į savo gimtąją kalbą. Tokiu būdu vartojamas terminas išlieka neutralus (ir šia prasme racionalus), t. y. nepaveiktas tautinės lingvistikos, kas, be abejo, labai svarbu veikiant tarptautinėje aplinkoje.

Taigi, kas yra „diversija“ (lot. *diversio* – nukreipimas, atitraukimas)?

„1. Kar. operacija, kuria siekiama atitraukti priešą dėmesį ir pajėgas iš vieno fronto baro į kitą.

2. Grupių arba pavienių asmenų veiksmai priešą užnugaryje, kuriais siekiama išvesti iš rikiuotės kar. pram. objektus, sutrikdyti kariuomenės valdymą, sugadinti komunikacijas, sunaikinti gyvąją jėgą ir karo techniką.

3. Priešiškų užsienio ar vidaus elementų ardomieji veiksmai, kuriais siekiama susilpninti valstybės ek., kar. galią, sukelti visuomenės neramumus (įmonių,

įrenginių naikinimas, epidemijų sukėlimas, gandų ir šmeižiamos informacijos skleidimas).“¹

Iš pateiktų apibrėžimų aiškiai matome, kad „diversija“, kaip sąvoka, dvilypė – tai ir veiksmas, ir tikslas vienu metu. Atsivertę 2014 m. NATO terminų ir apibrėžčių žodyną (Lietuvos karybos standartas LKS AAP-6 (2014)), rasime net šešis žodžio „diversion“ apibrėžimus. Juos pateiksiu dviem kalbomis, siekdamas atkreipti dėmesį į vertimo „ypatumus“.

„diversion (1)“

The act of drawing the attention and forces of an enemy from the point of the principal operation.

dėmesio atitraukimas

Puolimas, aliarmas ar apgaulė, kurie nukreipia priešą dėmesį ir pajėgas nuo pagrindinės operacijos.

diversion (2)

An attack, or alarm, or feint which diverts attention.

dėmesio atitraukimas

Puolimas, aliarmas ar apgaulė, kurie nukreipia priešą dėmesį ir pajėgas nuo pagrindinės operacijos.

diversion (3)

A change made in a prescribed route for operational or tactical reasons.

¹Tarptautinių žodžių žodynas, Vilnius: Alma littera, 2003, p. 176.

Except in the case of aircraft, a diversion order will not constitute a change of destination.

nukreipimas

Nurodyto maršruto keitimas dėl taktinių priežasčių. Galutinio kelionės tikslo vieta nekeičiama, išskyrus orlaivių skrydžių atvejais.

diversion (4)

In air traffic control, the act of proceeding to an aerodrome other than one at which a landing was intended.

nukreipimas

Valdant skrydžius – skrydis į aerodromą, kuris nebuvo numatytas kaip tūpimo arba galutinė kelionės tikslo vieta.

diversion (5)

The act of deflecting or turning persons or objects from their planned route.

nukreipimas

Asmenų ar objektų suplanuoto maršruto krypties pakeitimas.

diversion (6)

In naval mine warfare, a route or channel bypassing a dangerous area. A diversion may connect one channel to another or it may branch from a channel and rejoin it on the other side of the danger.

apylanka

Laivyno minų operacijoje – maršrutas ar laivakelis, kuriuo aplenkiamos pavojingos vietos. Apylanka gali jungti

vieną laivakelį su kitu arba gali atsišakoti nuo jo ir vėl prisijungti kitoje pavojingo rajono pusėje.“²

Susipažinę su pateiktais apibrėžimais matome, kad tik du pirmieji susiję su straipsnio tema. Tai rodo, kaip kartais gali „konfliktuoti“ veikla ir ją apibūdinanti terminija. Todėl, nepaisant to, kad LKS AAP-6 žodis „diversion“ verčiamas kaip „dėmesio atitraukimas“, neturėtume tapatinti termino ir jo išaiškinimo. Jeigu susiaurinsime „diversiją“ iki „dėmesio atitraukimo“, galimai sutapatinsime terminus „diversion“ ir „deception“, pamiršdami taktinį veiksma, kuris galėtų būti vadinamas „diversija“, kas atitiktų *Tarptautinių žodžių žodyno* antrąjį apibrėžimą.

„deception“

Those measures designed to mislead the enemy by manipulation, distortion, or falsification of evidence to induce him to react in a manner prejudicial to his interests.

klaidinimas

Priemonės, kurių tikslas – suklaidinti priešą manipuliuojant, iškraipant ar klastojant, kad priešas reaguotų tokiu būdu, kuris kenkia jo interesams.“³

Trečiasis *Tarptautinių žodžių žodyne* pateiktas diversijos apibrėžimas susijęs

² Lietuvos karybos standartas LKS AAP-6, NATO terminų ir apibrėžčių žodynas (NATO Glossary of term and definitions), p. 158.

³ Ten pat, p. 140.

su klaidinimu, bet šiame kontekste vėl reikia atskirti veiksma nuo tikslo ir pateikti dar vieną apibrėžimą.

„subversion“

Action designed to weaken the military, economic or political strength of a nation by undermining the morale, loyalty or reliability of its citizens.

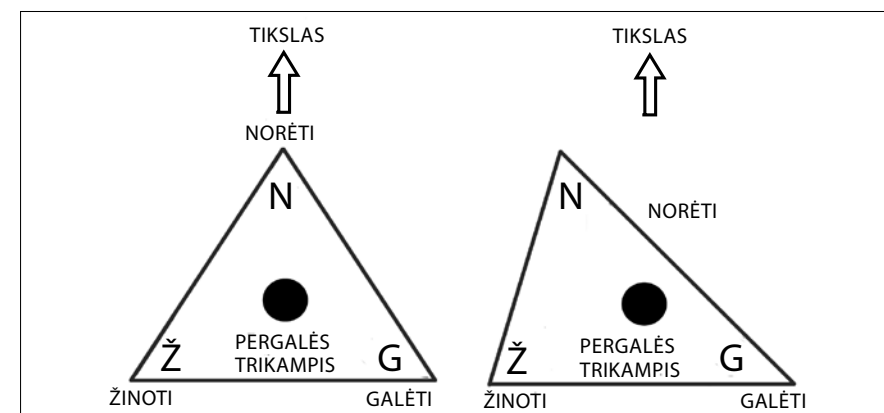
ardomoji veikla

Veiksmai, kurių tikslas – silpninti karinę, ekonominę ar politinę valstybės galią griauinant jos piliečių moralę, lojalumą valdžiai ir pasitikėjimą.“⁴

Grįžkime į pradžia.

Carlas von Clausewitzas sako, kad karas – „prievartos aktas, turintis tikslą priversti priešininką vykdyti mūsų valią“, kad tai – „priemonė, o priemonės niekada negalima įsivaizduoti be tikslo“.

⁴ Ten pat, p. 424.

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Prof. dr. Manuela TVARONAVIČIENĖ

➔ Jūsų credo – *Carpe diem!*

➔ Kas jums padarė pačią didžiausią įtaką? – Tėvai

➔ Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūsų / karinę operaciją norėtumėte pamatyti? – Žalgirio mūšį

➔ Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą? – Savo vyrą

➔ Jeigu nebūtumėte tapusi dėstytoja... – Būčiau tarptautinės organizacijos darbuotoja

➔ Kada pirmą kartą sužinojote apie Joną Žemaitį-Vytautą? – 1997 metais

➔ Mėgstamiausias tarptautinis žodis – „Charizma“

➔ Jei rašytumėte žmogaus garbės kodeksą, kokie reikalavimai būtų esminiai? – Atsakomybė, tiesumas, draugiškumas

➔ Trys gero dėstytojo kriterijai – Įdomi asmenybė, žinios, tolerancija

➔ Pačiūžos ar slidės? – Slidės

➔ Labiausiai erzinantis buitinis darbas – Tvarkyti rašomąjį stalą

➔ Mėgstamiausias metų laikas – Vasara

➔ Moters automobilyje visuomet turi būti – Atsarginiai aukštakulniai

➔ Kas svarbiausia – gerai atrodyti ar patogiai jaustis? – Pobūvyje – gerai atrodyti, sporto salėje – patogiai jaustis

Noras siekti savo tikslo, aiškus žinojimas, koks jis yra, pakankamos žinios ir galimybės šį tikslą pasiekti. Ir jeigu „pergalės trikampis“ dėl ardomosios veiklos, klaidinimo, diversijų ir t. t. tapo nelygia kraštis, vadinasi, judėjimas pakrypo link tikslo, kuris yra ne mūsų. Lyg ir nieko neatsitiko, bet, pakitus aplinkybėms, kinta viskas. Tada diversija nėra vien dėmesio nukreipimas, tai dar ir palankios aplinkos sudarymas kitam mūšiu ar karui. Carlo von Clausewitzo teorijoje galima rasti samprotavimų apie „aplinkybių“ sudarymą: „Pergalė, orientuota į priešą ginkluotųjų pajėgų silpninimą, yra kažkas kita nei pergalė, leidžianti mums užimti tam tikrą poziciją.“ Panašiai teigia ir Basilis Liddellis Hartas: „Norint sutriuškinti priešą, pirmiausia reikia išmušti jį iš pusiausvyros, bet ne pagrindinės atakos metu, o prieš ją.“

➔ Užbaikite sakinį: „Mane išveda iš pusiausvyros, kai...“ – Matau intrigas ir manipuliacijas

➔ Šventė, kurios labiausiai laukiate – Kalėdos

➔ Geroje virtuvėje visada turi būti – Gero raudonojo vyno

➔ Jūsų sėkmingos veiklos receptas – Elkis su kitais taip, kaip norėtum, kad su tavimi elgtųsi

➔ Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko? – Vakar

➔ Neįsivaizduojate dienos – Be vandens

➔ Mėgstamiausias maisto parduotuvės skyrius – Kavos

➔ Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti – Želvos ežeras

➔ Poilsis kalnuose ar paplūdimyje? – Paplūdimyje

➔ Trimis žodžiais apibūdinkite kariūną – Valia, drausmė, drąsa

➔ Ko iš šių dalykų nesate dariusi: pjovusi šieno, kasusi bulvių, kėlus inkilo? – Pjovusi šieno ir kėlus inkilo

➔ Įsivaizduokite, kad jūs – Karo akademijos viršininkė. Pirmasis Jūsų įsakymas – Besąlygiškai vykdyti mano įsakymus!

2014 m. lapkričio 7 d. Klaipėdos universitete Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Karo mokslų instituto Karo istorijos centro jaunesnysis mokslo darbuotojas Paulius Bugys sėkmingai apgynė daktaro disertaciją „Šarvuotė Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje XIII a. antroje pusėje–XVI a. viduryje (archeologijos duomenimis)“.

- Išskirti šarvuotės elementus LDK archeologijos medžiagoje.
- Remiantis archeologiniais duomenimis ir gretutinių šarvų XIII a. vidurio–XVI a. vidurio šarvuotę, nustatyti pagrindinius šarvų tipus ir įvertinti jų reikšmę LDK.
- Remiantis kaimyninių šalių analogijomis bei tarpdisciplininiais tyrimais, nustatyti tam tikrų šarvų tipų kelius į LDK, įvertinti šarvų tipų skirtumus atskiruose valstybės regionuose.
- Atskleisti chronologinę šarvuotės kaitą LDK ir jos ryšius su ginkluotės kitimo procesais.
- Sutvarkyti lietuviškus šarvuotės terminus.

Dr. Manvydas VITKŪNAS

Pamėgęs šarvų žvangesį

Kai prieš keletą metų archeologas Paulius Bugys paliko savo ankstesnę darbovietę – Nacionalinį muziejų Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai – ir atėjo dirbti į LKA Karo mokslų instituto Karo istorijos centrą, ne vienas kolega iš įvairių mokslo institucijų sakė: „Atsiviliojote į Akademiją gerą specialistą.“ Tačiau mums, būreliui Karo istorijos centro darbuotojų, o tikriausiai ir pačiam Pauliui nekilo abejonių, kad Karo akademija yra būtent ta vieta, kur labiausiai

gali atsiskleisti jo, kaip mokslininko, talentas, kur jis toliau galės gilintis į savo pasirinktą mokslinių tyrimų sritį – tirti viduramžių ir naujųjų amžių ginkluotės ir šarvuotės raidą. Pauliaus vertybinės nuostatos ir pilietinė pozicija, meilė savo šaliai ir jos istorijai taip pat vertė tikėti, kad jaunas mokslininkas puikiai įsiliejęs mūsų bendruomenę. Dabar galime pasidžiaugti – daktaro disertacijos gynimas tarsi vainikavo ilgą ir kruopštų daugelio metų darbą.

Į ginkluotės ir šarvuotės tyrimus Paulius pasinėrė dar pirmame studijų Vilniaus universiteto Istorijos fakultete kurse. Vaikinas iškart suprato – tirti ginklus ir šarvus, pačiam nepajutus, kiek jie sveria, nesužinojus, kaip jais naudotis, kokį smūgį jie atlaiko, būtų ne daugiau nei sausa teorija. Todėl jau studijų metais Paulius ir keli jo bendraminčiai pagarsėjo kaip žmonės, kurie „kapojasi“, t. y. atlieka ginklų ir šarvų rekonstrukcijas ir juos išbando. Mėlynės, nudažyti

krumpliai ir neįkainojama patirtis buvo šių eksperimentų rezultatas, padėjęs aiškiai suvokti pasirinktą tyrimų temą.

Kelerius metus Paulius dalyvavo Vilniaus Žemutinės pilies Valdovų rūmų tyrimuose, įgijo neįkainojamos praktinės archeologo darbo patirties. Čia buvo rasta gana nemažai ginklų ir šarvų detalių: jų identifikavimas, tyrimai, duomenų skelbimas mokslinėje literatūroje ir buvo

Pauliaus darbo sritis. Reikia pripažinti – P. Bugio tyrimai esmingai prisidėjo prie „baltos dėmės“ Lietuvos archeologijoje likvidavimo. Tačiau kiek kantrybės ir darbo, kiek laiko ir užsispyrimo prirėkė tarp tūkstančių radinių siekiant rasti tai, ko reikia, – šarvo plokštelę, žiedšarvio grandelę, šalmo fragmentą! Anksčiau, kol nebuvo atliekama specialių tyrimų, įvairius praeities objektus tiriantiems

archeologams ne visada pavykdavo teisingai identifikuoti rastus šarvų elementus, kartais jie keliaudavo į muziejų saugyklas kaip „apkalėliai“ arba „neaiškios paskirties metalinės plokštelės“. Trūko žinių, specialių tyrimų. P. Bugys šią spragą bent iš dalies užpildė. Kruopščiu darbu ir vis aukštesne kompetencija jis pelnė kolegų pripažinimą, tapo senosios ginkluotės ir ypač šarvuotės žinovu.

Vien savo jėgomis įminti daugybę praeities mįslių būtų neįmanoma, todėl Paulius intensyviai bendrauja su kolegomis iš kitų šalių – Didžiosios Britanijos, Norvegijos, Vokietijos, Latvijos, Rusijos, Baltarusijos, Ukrainos. Pasirodė kelios mokslinės publikacijos, iš kurių viena svarbiausių – „Karo archyvo“ XXVIII tome paskelbtas straipsnis „Viduramžių ir renesanso karybos terminija ir jos problematika: šarvuotės ir jos dalių pavadinimai“. Rengdamas šį darbą, P. Bugys konsultavosi su Valstybinės lietuvių kalbos komisijos specialistais. Tai svariai prisidėjo prie šios srities specialiosios lietuvių kalbos terminijos sunorminimo.

Ilgą ir įtemptą darbą galiausiai vainikavo parengta ir ginti pateikta disertacija, kurioje, remiantis archeologijos duomenimis ir pasitelkiant gretutinių mokslų šaltinius, analizuojama Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje (LDK) XIII a. viduryje–XVI a. pirmojoje pusėje naudota šarvuotė. Darbe siekiama išskirti šarvuotės elementus LDK archeologinėje medžiagoje, nustatyti pagrindinius šarvų tipus, įvertinti jų reikšmę valstybės karybos raidai, į mokslinę apyvartą įtraukti didelį kiekį neskelbtų archeologinių radinių. Remiantis kaimyninių šalių analogijomis ir tarpdisciplininių tyrimų duomenimis užsibrėžtas tikslas – nustatyti tam tikrų šarvų tipų kelius į LDK, atskleisti chronologinę šarvuotės kaitą ir jos ryšius su Europoje vykusiais ginkluotės raidos procesais. Darbe ypatingas dėmesys skirtas šarvų plokštelių tyrimui, kuris iki šiol išlieka viena sudėtingiausių problemų ne tik Lietuvos, bet ir Europos ginkluotės istorijos tyrimų srityje. Šarvuotės elementų analizė leidžia naujai pažvelgti į aptariamojo laikotarpio LDK karybos istoriją, suteikia papildomos informacijos apie tuo metu vyravusias šarvuotės tendencijas, karybos lygį, leidžia susidaryti aiškesnį bendrą LDK kariuomenės vaizdą, įvertinti jį bendrame europiniame kontekste.

Disertacijos gynimo tarybos pirmininkas prof. dr. Albinas Kuncevičius (pirmas dešinėje) ir nariai

Oponentai (iš kairės) dr. Gintautas Rackevičius ir prof. dr. Valdas Rakutis

Disertacijos gynimo tarybos nariai, susirinkę į atvirą gynimo procedūrą Klaipėdos universitete, atkreipė dėmesį į P. Bugio pasirinktos disertacijos temos sudėtingumą ir menką šarvuotės raidos Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje problemos ištirtumą.

„P. Bugys disertacijoje nagrinėjo Lietuvos archeologų ir istorikų beveik netyrinėtą šarvų tematiką. Pagrindinis šio darbo pasiekimas – surinkta ir susisteminta su šarvuote susijusi archeologinė (ir iš dalies ikonografinė) medžiaga“, – sakė profesorius dr. Rimvydas Petrauskas (Vilniaus universitetas). Tyrimas atliktas remiantis daugiausia archeologiniais duomenimis. „Todėl rašytinių šaltinių panaudojimas tebelieka platus neišsemtas tolesnių tyrimų laukas. Lietuvos didžiųjų kunigaikščių (visų pirma Vytauto) korespondencija, valdovų dvaro sąskaitų knygos ir Lietuvos Metrika – tai pagrindiniai, tačiau toli gražu ne visi šaltinių kompleksai, kur galima rasti vertingos medžiagos šarvų istorijai Lietuvoje papildyti. Galbūt sutelktos istorikų ir archeologų pastangos leis šią istoriografijos spragą galutinai užpildyti. Pradžiai jau padaryta“, – teigė R. Petrauskas.

Tarybos pirmininkas prof. dr. Albinas Kuncevičius (Vilniaus universitetas) sakė: „Žmonijos istorija – amžina ir begalinė asmenybių, bendruomenių, genčių, valstybių tarpusavio santykių, kurie, kaip liudija visų be išimties pasaulio civilizacijų patirtis, buvo išsiaiškinami arba kalbomis, arba ginklais, kaita. Patinka ar nepatinka, bet karai ir karybos menas buvo reikšmingas ankstyvosios pasaulio visuomenės ir jos ekonomikos plėtros stimulus.“

Kalbėdamas apie P. Bugio disertaciją, A. Kuncevičius atkreipė dėmesį į turimos archeologinių šaltinių bazės menkumą: „Unikalios konstrukcijos Lietuvos karių skydų, kuriuos mėgdžiojo priešai, neišliko. Jie atkuriami remiantis ikonografiniais šaltiniais. Neišliko ir disertacijoje aptariamų LDK laikų visos šarvuotės komplektų. Disertantas surado tik keturias plokštinių šarvų dalis: dvi mažytes pirštinių daleles, XVI a. krūtinšarvį ir alkūnšarvį. Visiems kaimynams priešinomės, bet ir mus plėšė, degino ir griovė tie kaimynai. Ir pirmiausia naikino pilis ir miestus, elitinę diduomenę ir karius.“

Dr. Ernestas Vasiliauskas (Klaipėdos universitetas) pabrėžė, kad daktaro disertacijoje gvildinama aktuali ir Lietu-

voje beveik nenagrinėta tema, pabandyta užpildyti dar vieną didelę Lietuvos viduramžių istorijos ir archeologijos spragą.

„Autorius susistemina gausią sukauptą XIII a. viduriu–XVI a. viduriu datuojamą archeologinę medžiagą, išsamiai pristato šalmus, šarvų detales, ją suklasifikuoja, datuoja, pateikia atitinkamas Vakarų ir Rytų Europos analogijas. Disertanto apibendrinimai vertingi – šįkart į LDK priverčia pažvelgti kaip į regioną, kuriame susipynė Vakarų, Vidurio ir Rytų Europos ginkluotės tradicijos“, – sakė dr. E. Vasiliauskas.

Dr. Vykintas Vaitkevičius (Klaipėdos universitetas) gana kritiškai įvertino disertaciją, nurodė nemažai techninių trūkumų, atkreipė dėmesį į kai kurias disertacijoje likusias spragas, ne iki galo įveiktus iššūkius ir palinkėjo autoriui juos įveikti ateityje, spaudai rengiant Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kariuomenės šarvuotės studiją ir archeologinių radinių katalogą.

Taip pat kritikos disertantui negailėjo dr. Mindaugas Bertašius (Kauno technologijos universitetas), iškėlęs klausimų dėl pasirinkto tyrimo chronologinių ribų, pasigedęs nuodugnesnės bendrųjų aptariamojo laikotarpio karybos tendencijų ir šarvuotės kaitos sąsajų analizės, turėjęs klausimų dėl pasirinktos tyrimo duomenų bazės išsamumo. Užvirus mokslinei diskusijai, disertantas sugebėjo dalykiškai ir argumentuotai atsakyti į klausimus, pateikti savo argumentus.

Vienas iš disertacijos oponentų LKA Karo istorijos centro vyriausiasis mokslo darbuotojas prof. dr. Valdas Rakutis atkreipė dėmesį, kad disertacija parašyta labai komplikuoja, daug reikalaujančia ir iš pirmo žvilgsnio nedaug žadančia tema. Tyrimo objektas – negausūs, nepatikimi, stipriai paveikti korozijos ir pasklidę plačioje teritorijoje artefaktų fragmentai, kuriuos jungti į grupes ir pogrupius, ieškoti funkcijų ir sieti su konkrečiais istoriniais įvykiais labai rizikinga. Doktorantas turėjo nuveikti milžinišką darbą rinkdamas faktinę informaciją, turėti pažinčių, dalyvauti formaluose ir neformaliuose renginiuose, asmeniškai dirbti su rekonstruktoriais ir karo istorijos klubais, jau nekalbant apie praktines kaip archeologo patirtis, be kurių objektyvūs vertinimai neįmanomi. „Tačiau, nepaisant viso tyrimo sąlygotumo, pir-

mą kartą Lietuvos istorijoje turime apibendrintą ilgo laikotarpio Lietuvos kario šarvuotės vaizdą, kuris reikalingas šios dienos karo istorijos tyrėjams ir rekonstruktoriams, materialinės kultūros tyrėjams ir, žinoma, archeologams“, – sakė V. Rakutis.

Kitas disertacijos oponentas dr. Gintautas Rackevičius (UAB „Kultūros vertybių paieška“) pateikė labai platų (net 7 puslapių) argumentuotą atsiliepimą su gausiomis pastabomis ir pasiūlymais, kuo būtų galima papildyti disertanto parengtą darbą. Oponentas disertaciją išnagrinėjo labai preciziškai, tad jo pastabos neabejotinai bus naudingos disertacijos pagrindu rengiant spaudai monografiją.

Disertacijos gynimo metu netrūko gana ugningų diskusijų, tačiau doktorantas pademonstravo puikų pasirinktos tyrimų srities išmanymą. Slapto balsavimo metu visi disertacijos gynimo tarybos nariai balsavo už tai, kad Pauliui Bugiui būtų suteiktas humanitarinių mokslų daktaro laipsnis.

Sveikiname kolegą Paulių Bugį apgynus disertaciją, dar labiau sustiprinus Karo akademijos mokslinį potencialą, išplėtus Lietuvos karo archeologijos tyrimų horizontus. Linkime prasmingų darbų, naujų atradimų, vertingų publikacijų, kūrybos džiaugsmo ir sėkmės.

Klaipėdos universiteto nuotraukos

PROTINGOS
MINTYS

*Mirti nebijau. Mirtis –
karininko kasdienė
palydovė*

Jonas Semaška–Liepa

Krn. Pavel ŽUK

Plėtojamas karo akademijų bendradarbiavimas

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje lapkričio 19–23 d. lankėsi Baltarusijos Respublikos karo akademijos delegacija, vadovaujama akademijos viršininko pavaduotojo plk. Andrejaus Basako. Svečiai susipažino su Lietuvos karo akademija, kariūnų karinėmis ir akademinėmis studijomis. Delegacija susitiko su LKA viršininku plk. Eugenijumi Vosyliumi, taip pat šiuo metu pas mus tarptautiniuose anglų kalbos kursuose besimokančiu Baltarusijos Respublikos karininku, pasidalijo kariūnų karinio rengimo patirtimi.

Lietuvos karo akademijoje kolegoms baltarusiams buvo surengta pažintinė ekskursija. Lietuvos kariuomenės dienos proga Baltarusijos karo akademijos atstovai stebėjo atkurtos Lietuvos kariuomenės 96-ųjų metinių minėjimą, rikiuotę Karo akademijoje ir

Katedros aikštėje vykusį Lietuvos kariuomenės parodą.

Lietuvos karo akademijos kariūnai ir karininkai kiekvienais metais lankosi Baltarusijos karo akademijoje, susipažįsta su šios akademijos karininkų studijomis, įgyja naujos patirties daugiakultūroje aplinkoje.

Baltarusijos Respublikos karo akademija buvo įkurta 1995 m. gegužės 17 d. Šiuo metu akademijoje yra 7 fakultetai, rengiami 19 specialybių, 6 karinių kryptių ir 31 specialybės karininkai. Mokslo trunks 4–5 metus atitinkamai pagal fakulteto specifiką. Čia rengiami įvairių lygių ir inžinerijos specialistai Baltarusijos ginkluotosios pajėgoms, vidaus kariuomenei, pasienio tarnyboms ir užsienio šalių jėgos struktūroms. Akademijos materialinę mokymo bazę sudaro 17 mokomųjų korpusų, 31 srautinė au-

ditorija, daugiau kaip 380 specializuotų auditorijų, įvairių klasių, laboratorijų, yra atskiros mokslinė ir mokymo reikmėms skirta bibliotekos, 2 sporto kompleksai, šaudymo kompleksas, tisas, mokslo tiriamieji ir mokomieji poligonai. Akademijoje veikia 18 sporto sekcijų. Magistrantūroje, adjunktūroje ir doktorantūroje rengiami mokslo ir pedagoginiai darbuotojai. Šiuo metu akademijoje dėsto 700 lektorių, iš jų 230 – mokslo daktarų (tarp jų 15 profesorių ir 160 docentų).

Akademija leidžia mėnesinį publicistinį laikraštį „Patriotų laikas“ (300 egz. tiražu). Laikraštis platinamas tik akademijoje. Š. m. birželio 28 d. akademija išleido 535-ąją absolventų laidą.

KARIŪNO redakcinės kolegijos prašymu pakalbinau Lietuvos karo akademijoje viešėjusius Baltarusijos kariūnus:

Baltarusijos ir Lietuvos karo akademijų delegacijos prie Akademijos ramovės

- A** Gal galėtumėte plačiau papasakoti apie Baltarusijos karo akademijos mokomojo bataliono struktūrą, funkcijas: ar vyresnieji kursantai vadovauja žemesniųjų kursų kursantams, kas skiria kuopos ir būrio vadus į pareigas, kaip vyksta atranka į vadų pareigas?
- B** Pas mus, Lietuvos karo akademijoje, daug kalbama apie lyderystės svarbą ugdant karininką. Jūsų požiūriu – kas yra lyderis?
- C** Ką norėtumėte perimti iš Lietuvos karo akademijos patirties (universitetinių studijų, karinio rengimo, Kariūnų bataliono valdymo ir vadovavimo struktūros ir t. t.) ir pasiūlyti mūsų kariūnams, jų vadams, remdamiesi savo, Baltarusijos karo akademijos, patirtimi?
- D** Ar Baltarusijos karo akademijoje yra kursantų savivaldos organų, pvz., taryba, garbės teismas ir pan.?
- E** Kodėl jūs pasirinkote karininko kelią?
- F** Jūsų asmeniniai linkėjimai Lietuvos karo akademijos žurnalo KARIŪNAS skaitytojams

Prie Baltarusijos Respublikos karo akademijos iškilo nauja skulptūra „Sudie, absolvente“. Gimė tradicija absolventams, paliekantiems savo Alma mater, prie jos nusifotografuoti

Plk. Andrejus Basakas (dešinėje) po susitikimo su Akademijos vadovybe įteikia plk. Eugenijui Vosyliui suvenyrą

Straipsnio autoriaus nuotraukos

Vladimir KURILOVIČ

A Baltarusijos karo akademijoje mokymosi laikotarpiu pagrindinės kariūnų (mes juos vadiname kursantais) savybės, kurios būtinos būsiamam karininkui tolesniame gyvenime ir tarnyboje, ugdomos Kariūnų batalione. Vyresniųjų kursų kariūnai vadovauja jaunesniems kariūnams bazinio kurso metu. Į šias pareigas skiriami kariūnai, kurie bazinio kurso metu parodė vado lyderio savybes. Šiuos atrinktus dirbti su naujokais kariūnus skiria būrio vadas (turintis karininko, dažnai – leitenanto, laipsnį).

B Lyderis – tas, kuris galės sudėtingoje situacijoje vesti žmones paskui save, daryti gerus darbus Tėvynės labui.

C Iš Lietuvos karo akademijos norėtusi perimti būsimo vado karinio rengimo metodiką, pagal kurią kariūnai vadai vadovauja kitiems kariūnams, taip pat kad mūsų kariūnai, kaip jūsiškiai, turėtų galimybę savarankiškai planuoti savo laisvalaikį.

D Baltarusijos karo akademijoje yra garbės teismas, sukurtos kuopų ir fakultetų tarybos, akademijos taryba. Jose sprendžiamos problemos, kylančios kariūnų tarnybos ir mokymosi metu.

E Nusprendžiau tapti karininku, nes labai myliu savo valstybę Baltarusiją ir noriu prireikus ją ginti ginklu. Mano galva, būti karininku – tai būti labai pavyzdingu Tėvynės sūnumi tiek akademijoje, tiek visuomenėje.

F Dauguma šio žurnalo skaitytojų – kariūnai ir jauni karininkai, todėl noriu jiems palinkėti tapti pavyzdingais savo šalies karininkais, tikrais patriotais ir tiesiog gerais žmonėmis.

Jevgenij JURČENKO

A Kariūnų batalionas atsakingas už patriotizmo, pareigos jausmo ugdymą ir pavestų užduočių vykdymą, karių drausmę, dienotvarkės eigą. Kaip minėjo Vladimiras, aukštesniųjų kursų kariūnai vadovauja jaunesniems kariūnams bazinio kurso metu, taip pat vykdant bendras užduotis. Jaunesniųjų kursų kariūnai perima patirtį iš vyresniųjų.

B Lyderis – tai žmogus, kuris turi autoritetą tarp būrio draugų, geba priimti protingus sprendimus vykdydamas pavestas užduotis. Kiti žmonės turi pasitikėti lyderiu.

C Man labai patiko jūsų Kariūnų bataliono ugdymo sistema, skatinanti kariūną tobulėti kaip asmenybę, taip pat kaip jūs organizuojate jų laisvalaikį. Jūsų kariūnai geba savarankiškai priimti sprendimus, kas yra labai svarbu būsiamam karininkui.

D Baltarusijos karo akademijoje du kartus per metus rengiamos savivaldos dienos. Tada visas pareigas – nuo būrio vado iki akademijos viršininko – perima kariūnai – taip jie įgyja labai vertingos patirties. Mūsų akademijoje yra garbės teismas, tokie teismai veikia kiekvienoje kuopoje.

E Stojau į Baltarusijos karo akademiją, nes dar vaikystėje svajoju tapti karininku – tikru vyru.

F Jums, kariūnai, norėčiau palinkėti aukštų pareigų ir laipsnių, taip pat sėkmės ir kantrybės. Esu penkto kurso kariūnas, todėl žinau, koks sunkus kelias iki karininko laipsnio. Tikiu, kad visi dorai jį įveiks ir tapsite pavyzdingais Lietuvos karininkais.

Aleksandr BABAJCEV

A Pagrindinė Kariūnų bataliono funkcija – rengti aukštos kvalifikacijos karininkus Baltarusijos Respublikos kariuomenei. Kalbant apie kariūnų vadovavimą jaunesniems kariūnams, verta pažymėti, kad jūsų akademija labiau įtraukia kariūnus į šį procesą. Mūsų kariūnai vadovauja tik bazinio kurso metu. Kuopos arba būrio vadas sprendžia, kas eis skyriaus vado, būrio vado pavaduotojo pareigas. Dažniausiai tokiais vadais tampa kariūnai, geriausiai pasirodę bazinio kario kurso metu, turintys lyderio savybių.

B Mano galva, lyderis pirmiausia turi būti tiek morališkai, tiek psichologiškai gerai pasirengęs, gebėti ramiai priimti teisingus sprendimus, būti savo srities profesionalas.

C Mane nustebino, kad Lietuvos karo akademijoje kariūnai tobulėja ne tik karybos, bet ir kultūros srityje. Jūsų kariūnai gauna daugiau laisvės, yra savarankiškesni, patys gali organizuoti savo laisvalaikį.

D Baltarusijos karo akademijoje du kartus per metus skelbiamos savivaldos dienos. Tada visas karininkų pareigas eina kariūnai. Ši patirtis tikrai pravės jiems tolesnėje tarnyboje.

E Noriu ginti Baltarusijos laisvę. Man tai – garbės reikalas. Mano valstybė pasitiki manimi, tiki, kad galiu garbingai jai tarnauti, tad, kaip sakoma mūsų Oro gynybos fakultete, „gavau raktus nuo dangaus“.

F Aš linkiu Lietuvos kariūnams sėkmės profesškai tobulėjant ir aukštų laipsnių.

Olga ALEKSEJEVA

A Mokomasis Baltarusijos karo akademijos batalionas atsakingas už kariūnų (kursantų) ugdymą, drausmės palaikymą. Mūsų akademijoje vyresnieji kariūnai vadovauja jaunesniems tik bazinio kurso metu. Vadais skiriami geriausiai pasirengę kariūnai, savo asmeniniu pavyzdžiu demonstravę lyderio savybes per bazinį kario kursą.

B Lyderis – tai žmogus, mokantis vadovauti taip, kad skirtos užduotys būtų tinkamai ir laiku atliktos. Man asmeniškai labai patiko jūsų kariūnų lyderio ugdymo sistema.

C Jūsų akademijoje daug dėmesio skiriama visapusiškai kariūno ugdymui, turiu omenyje estetinį (šokius) ir fizinį rengimą. Tai labai įdomus procesas, ir mes norėtume perimti šį pavyzdį.

D Turime garbės teismą. Jį sudaro aktyviausi kariūnai.

E Ši profesija – mūsų šeimos tradicija. Manau, nesvarbu, vyras tu ar moteris, jei nori ginti Tėvynę, privalai būti geras pilietis ir patriotas. Esu tikra dėl savo sprendimo, ir nuo pat įstojimo mano noras tapti karininke tik sustiprėjo.

F Lietuvos karo akademijos kariūnams linkiu tapti garbingais karininkais, tikrais savo Tėvynės gynėjais, sektinu pavyzdžiu jaunesniajai kartai.

KARIŪNO redakcinė kolegija dėkoja krn. Pavelui Žukui už parengtą medžiagą apie Baltarusijos Respublikos karo akademijos delegacijos vizitą, pokalbio vertimą iš rusų kalbos į lietuvių kalbą.

Kpt. Laurynas ČESŪNAS

Ar moki šaudyti?

Šį ar panašų klausimą esame girdėję ne kartą. Šaudyti nemoku, man dėl to nesmagu, bet aš mokausi... Mokėti ir galėti – labai skirtingos sampratos: galėti – tai gebėti, o geba šaudyti ne kiekvienas.

O kodėl mes kariuomenėje šaudome? Jūs šypsotės, galvojate: koks čia klausimas?... Ir vis dėlto kodėl? Kodėl mokomės šaudyti? Gerai, savęs to paklauskite, o kas moko šaudyti? Jei esate kariūnas arba eilinis, atsakyti turėtų būti nesunku. Instruktoriai. O kas moko šaudyti majorus, generolus?

Susitinku karininką šaudykloje ir klausiu, ar pėstininkui išduodamas pistoletas. Jis sako, kad ne: pistoletai reikalingi tik karininkams. Kodėl spec. pajėgų kiekvienas karys turi pistoletą, o sausu-

mos pajėgų – ne? Tai kam gi reikalingas pistoletas?

Kada jį naudoji? – klausiu gerai parngto kario su degančiu kalaviju ant uniformos. Ir jis atsako. Patikėkite, atsakymą atsimeinu, bet jums jo neįgarsinsiu. Geriau pagalvokite patys. Pistoletas, kaip bet koks ginklas, – mūsų darbo įrankis. Taigi reikalingas tam tikroms užduotims arba funkcijoms atlikti.

Įstrigo neseniai išgirsta vieno karininko frazė: „Nori gerai išmokyti žaisti šachmatais, žaisk su stipresniu varžovu.“ Taip buvo pasakyta, kai mes po šaudymo varžybų susitikome aptarti rezultatų, svarstėme, kaip juos pagerinti.

O kada jūs asmeniškai analizavote savo šaudymo rezultatus, kada galvojo-

te apie kiekvieną paleistą šūvį? Kas jums trukdo būti geresniu šauliu? Neturite laiko? Neturite šovinių? O gal noro?

Šaudymo grandas (isp. *grande* – lot. *grandis* – didelis, svarbus), prieš paleisdamas 100 šūvių, turi 500 kartų sausai spragtelėti ginklu. Kitaip sakant, reikia atkakliai ir ilgai dirbti „sausai“ (be kovinių šovinių). Taigi santykis – 1:5. Ar Jūs taip darote?

Būsiu nepopuliarus, bet tiesus – paklausu: kas šiais metais laimėjo žaidynių „Tėvynės gynėjai“ šaudymo iš pistoleto rungį? Tiems, kurie nežino, ši lentelė:

Metai	LK komandos užimta vieta
2012	IV
2013	III
2014	II

Nesuklysiu pasakęs, kad šios žaidynės – galimybė LK šauliams, šaudantiems iš pistoleto, pasitempti. Jų metu tobulinama labai daug įgūdžių, kad per trumpiausią laiką kariai galėtų į taikinį paleisti kuo daugiau taiklių šūvių, o tai sukelia stresą. O kas sakė, kad bus lengva mūšyje?

LK šaulių iš pistoleto rinktinės pažangą lėmė vieno žmogaus – Gedimino štabo bataliono vyr. srž. Eduardo Stanislavovo, kuris nuo 2013 m., kaip priesaikoje rašoma, „negailėdamas jėgų“, rengia LK komandą, – entuziazmas ir atsidasimas. Ir štai rezultatas.

Rengiant LK šaulius kertinis dalykas turėtų būti šaudymo į taikinį efektyvumas, o tai matuojama dviem kriterijais: laiku ir šūvių tikslumu. Svarbu, kad tobulinant šaudymo įgūdžius būtų taikoma žaidimų technika (angl. *gamification* –

2014 m. rudens „Tėvynės gynėjų“ žaidynių šaudymo iš pistoleto komanda

Straipsnio autoriaus nuotraukos

(su)žaisminimas), bendrai apibrėžiama kaip nežaidybinės veiklos transformavimas į žaidimo savybių turinčią sistemą, t. y. įdiegiamas žaidimo sluoksnis nežaidybinei veiklai skatinti. Kariai turi tarpusavyje rungtyniauti, būti vertinami taškais, reitinguojami. Toks požiūris jau senokai įsitvirtino Praktinio šaudymo asociacijos veikloje rengiant šaulius, organizuojant įvairaus lygio varžybas.

Vyr. srž. Eduardas Stanislavovas teigia, kad balansavimas tarp šūvių atlikimo greičio ir kokybės skatina šaulius psichologiškai geriau pasiręgti. Planuodamas, kaip atliks praktinio šaudymo pratimą, šaulys apmąsto savo judesius ir veiksmus su ginklu. Svarstant

Vyr. srž. Eduardas Stanislavovas

optimaliausią pratimo atlikimo variantą, skaičiuojamas laikas, judėjimo tarp šaudymo pozicijų trajektorijos, aptariami įvairūs ginklo naudojimo būdai. Prakti-

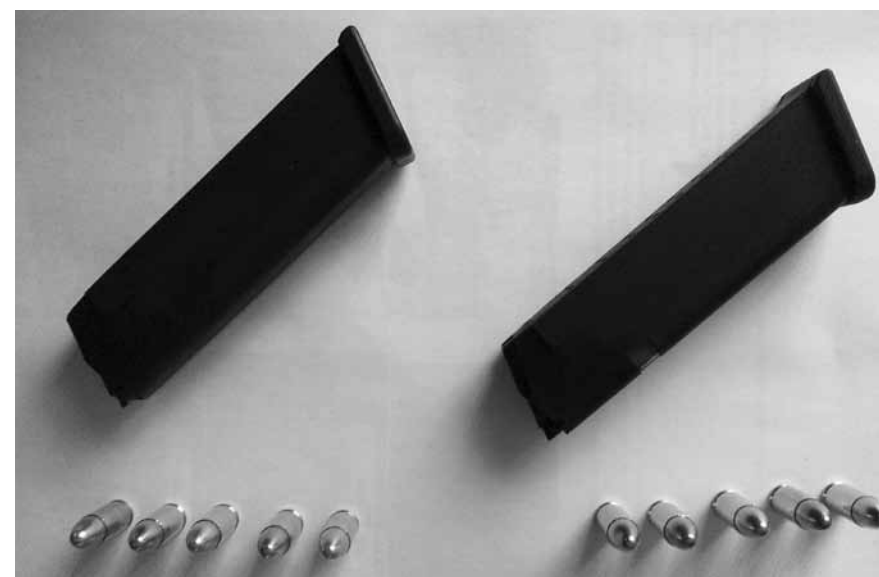
nis šaudymas padeda tobulinti profesinius šaulių įgūdžius ir savybes: gebėjimą susikaupti, įvairiai reaguoti į skirtingas situacijas, greitai priimti sprendimus, lanksčiai mąstyti ir labai nuodugnai analizuoti savo veiksmus. Tokiu būdu poreikis greičiau ir tiksliau atlikti pratimą verčia šaulius mąstyti, dalyvauti treniruotėse motyvuotai.

Be šaudymo įgūdžių lavinimo, praktinis šaudymas ugdo komandinę dvasią. Tarp dalyvių nuolat vyksta diskusijos dėl pratimų atlikimo metodikos, jų sudėtingumo, pasirėngimo, ginkluotės ir t. t. Stebėdami vieni kitus šauliai dalijasi patirtimi, tobulina savo meistriškumą. Šaudykloje vyrauja draugiška atmosfera, tačiau kartu laikomasi griežtos šaudymo tvarkos. Praktinis šaudymas padeda kelti ginklo naudojimo kokybę, gerinti psichologinį šaulių pasirėngimą. Šaulys išmoksta veiksmingai naudoti ginklą šaudydamas iš įvairių padėčių, greitai keisdamas šaudymo pozicijas, perkelti ginklą nuo vieno taikinio prie kito, jį ištaisyti, šalinti ginklo trūkumus.

Taigi galima teigti, kad praktinio šaudymo pratimai reikalingi tiek patyrusiems šauliams, tiek naujokams.

Judam greitai – šaudom lėtai!!!

O pabaigoje nedidelė treniruotė rankoms pamiklinti. Pradinė padėtis – rankos 30 cm virš šovinių. Po signalo šaulys turi sudėti į dvi dėtuves po 5 šovinius. Laikas... Jei pavyko tai atlikti greičiau nei per 14,62 s, sveikinu – jūs greitis už mane!

Kpt. Jurgis NORVAIŠA

Galandom kirvius

„1009 m. šventas Brunonas, kuris vadinamas Bonifacijumi, arkivyskupas ir vienuolis, antrais savo atsivertimo metais Rusios ir Lietuvos pasienyje, pagonių trenktas į galvą, su 18 saviškių vasario 23 d. iškeliavo į dangų.“ (*Kvedlinburgo analai*)

Prieš daugiau nei tūkstantį metų Lietuvos vardas pirmą kartą rašytiniuose šaltiniuose paminėtas šiame tekste. Kontekstas irgi ganėtinai aiškus – atklydo nekviesti svečiai, paprašėm, tiesa, kaip mokėjom geriausiai, išvykti.

Žodžiai „lietuviai“ ir „kova“, atrodo, yra neatsiejami, nes visada kovojam tol, kol pasiekiam tikslą. Štai kitas pavyzdys. Baltramiejus Anglas XIII a. savo kūrinyje „Apie daiktų savybes“ teigia: „Lietuva yra kraštas, kurio žmonės vadinami lietuviais; tai tvirti ir stripūs, karingi ir nesutramdomi žmonės“.

Livonijos kronikos pateikia dar įdomesnę lietuvių portretą: „Lietuviai, šie siaurės saracėnai, yra siaubingiausi iš visų barbarų.“

Tokius mus matė kaimynai ir atvykėliai, o mes juos tik nužvelgdavom ketvirčiuodami. Ir aprašyti ne visada spėdavom, nes reikėjo kovoti.

Lietuvių kovos su nedraugais tęsiasi daugiau kaip tūkstantį metų – tiek, kiek apie mus žinoma, tiek apie jas sklinda garsas. Vienas svarbiausių ir reikšmingiausių mūsų laimėjimų – pergalė Žalgirio mūšyje. Žiūrint Jano Mateikos paveikslą apie vieną didžiausių viduramžių kovų ir trumpam atplėšus žvilgsnį nuo Vytauto Didžiojo, reikėtų atkreipti dėmesį į Vokiečių ordino didžiojo magistro

kovą su augalotais lietuviais, kurių vienas, užsimojęs kirviu, nori užbaigti Ulricho von Jungingeno žemiškąją kelionę. Tuo metu, kai valdovo, ginkluoto kalaviju, stipriausi kovotojai traiško priešus artimosios kovos ginklais – kirviais.

Kirvio svarbą liudija ir tradicijos. Dar visai neseniai mirusįjį laidojo su kirviu, kuris neva turėjo padėti gintis nuo piktųjų dvasių. Teigta, kad kirvis – geriausias ginklas prieš velnią. Lietuvių mitologijoje kirvis simbolizuoja dangaus jėgą. Vėlesniais laikais kalavijas ir kardas simbolizavo statusą, o kirvis – nuolatinę kovą.

Pirmenybę kirviui teikė ir mūsų tautos dainius Maironis, juk iš pradžių bardočiai „galanda kirvius“ ir tik po to – „kalavijus aštrius“.

Kirvio simbolika gyva Žalgirio kuopoje, juo apdovanojamas geriausias kariūnas už karybos pasiekimus. Kirvis įprasmina lietuvių būdą, laisvės siekį ir nepavergiamą kario sielą, todėl ir įteikiamas geriausiam kovotojui. Kovotojo nenugalės niekas, žūtis kovoje tėra naujo etapo pradžia. Tik tas, kuris nugalė mirtį, yra nenugalimas. Tik iškovoti dalykai turi vertę: tikslo visada reikia siekti, o ne tikėtis, kad viskas susiklostys savaime.

Kovos kirvis kariūnui įteikiamas ketvirto kurso pabaigoje, po Būrio vado kovos kurso. Jis įpareigoja niekada nesusotį ir ginklu ginti pamatines šalies vertybes. Kirvį, kurį gaus dabartinis pirmo kurso kariūnas po ketverių metų, Žalgirio kuopai padovanojo Karo akademiją baigę karininkai, Alumnų draugijos nariai, nupirkę iš asmeninių lėšų.

Geriausias šių metų Būrio vado kovos kurso dalyvis ketvirtakursis Marius Dzencevičius

Kęstučio Dijoko nuotrauka

PROTINGOS MINTYS

*Neklausk, kiek priešų yra,
tik kur jis yra!*

Gen. Povilas Plechavičius

Žalgirio kuopos trofėjus: kovos kirvio rekonstrukcija, Rumiškių kapynynas, XV a. *Straipsnio autoriaus nuotrauka*

Geriausiam 2014 - 2018 m.m. kovotojui
ŽALGIRO kuopa
LKA

„Geriau žūti čia garbingai kovojant negu rankas sudėjus laukti kažko iš kažkur nukrintant. Pagaliau mūsų kraujas nenueis veltui. Mes turėsime teisę visiems žiūrėti tiesiai į akis, nes mes savo tėvynės neapleidom. Na, ir kas gi mus nugalės, jei mes mirti nebijom, jeigu mes nugalėjome mirtį.“

L. Baliukevičius - Dzūkai

Krn. Monika ŠINKŪNAITĖ, lekt. Vladas TUMALAVIČIUS

Nuo teorijos prie praktikos

2014 m. rugsėjo 15 – spalio 24 d. vyko IV kurso kariūnų, studijuojančių pagal Gynybos ir saugumo institucijų valdymo bakalauro studijų programą, mokomoji praktika.

Septyniolika 111-ojo būrio kariūnų (studijuojančių personalo vadybą) praktikos vietas įvairiuose gynybos ir saugumo institucijų padaliniuose rinkosi iš LKA Vadybos katedros pasiūlyto sąrašo arba patys. Daugiausia, net 7 kariūnai, praktikos vietą pasirinko Viešojo saugumo tarnybos (VST) prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Vilniaus ir Kauno padaliniuose, 2 – Vilniaus apskrities vyriausiąjame policijos komisariete, kiti – Lietuvos kariuomenės padaliniuose: Logistikos valdyboje, Karinių oro pajėgų Aviacijos bazėje, Lietuvos didžiojo kunigaikščio Butigeidžio dragūnų batalione, Krašto apsaugos savanorių pajėgų štabe ir Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Lietuvos

Respublikos krašto apsaugos ministerijos. O kariūnas Gintaras Borcakas pagal tarptautinę studijų mainų programą ERASMUS studijavo, praktiką atliko ir bakalauro baigiamąjį darbą rengė Švedijos nacionaliniame gynybos koledže.

Nors praktika vyko net 6 savaites, kariūnams laikas stažuotės vietose tikrai neprailgo, nes mokomosios praktikos tikslai buvo įdomūs:

1. Praktinėje profesinėje veikloje patikrinti, pagilinti ir patobulinti teorines žinias ir gebėjimus, įgytus mokantis specialiųjų dalykų.

2. Įgyti praktinių įgūdžių ir susipažinti su praktikos institucijos struktūra, funkcijomis, valdymo ypatumais, norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais įstaigos veiklą sprendžiant organizacijos valdymo veiklos planavimo klausimus.

3. Pagal bakalauro baigiamąjį darbo temą surinkti duomenis šiam darbui rengti.

Organizacijose praktikos vadovai visų kariūnų veiklą mokomosios praktikos metu įvertino puikiai ir labai gerai. Atlikę praktiką kariūnai pristatė organizacijų vadovų atsiliepimus, kuriuose buvo pateiktas ir jos įvertinimas, taip pat mokomosios praktikos ataskaitas ir jas apgynė.

Krn. Monika Šinkūnaitė apie šią praktiką surinko kelių kariūnų atsiliepimus.

Krn. Martynas Atrășkevičius

(Viešojo saugumo tarnybos Vilniaus padalinys):

„Praktiškai susipažinau su konvojaus vykdymo ypatumais, Personalo skyriaus darbu. Pamačiau, kaip dirba ir treniruojasi specialiosios paskirties kuopos kariai. Dalyvavau ataskaitinėse pratybose, kuriose reikėjo daug praktinių žinių. Išmokau alpinizmo pagrindų, kurie man toliau pravers tarnyboje, susipažinau su kinologų darbu. Pagerinau savigynos įgūdžius, nes VST tam skiriamas ypatingas dėmesys.“

Krn. Snieguolė Piekutė

(Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Personalo skyrius):

„Susipažinau su organizacijos valdymo struktūra, padaliniais, jų veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Apsilankiau komisariato policijos muziejuje, unikaliame savo ekspozicija, pvz., čia saugomi eksponatai iš blaivyklos, kuri buvo uždaryta 2000 m. kaip žmogaus teises ir laisves pažeidžianti įstaiga, Lietuvai dar neįstojus į Europos Sąjungą. Per praktiką rinkau medžiagą savo bakalauro baigiamajam darbui – atlikau struktūrizuotą interviu su įvairių policijos skyrių darbuotojais ir pareigūnais.“

Krn. Linas Bušauskas

(Karaliaus Mindaugo husarų batalionas):

„Praktikos metu dvi savaites dalyvavau Personalo skyriaus veikloje, rinkau informaciją bakalauro baigiamajam darbui. Krašto apsaugos dieną batalione vyko šventė, sugužėjo svečių iš viso Panevėžio rajono. Ramovėje jaunimui pristačiau studijas Karo akademijoje. Likusias praktikos savaites įgūdžius tobulinau II kuopoje, I būryje. Vykdžiau būriui skirtas užduotis, vedžiau lauko taktikos pratybas.“

Krn. Rimantas Vilkys

(Lietuvos didžiojo kunigaikščio Butigeidžio dragūnų batalionas):

„Visą praktikos laiką praleidau lauko pratybose: iš pradžių ėjau eilinio kario pareigas, vėliau – būrio vado. Nuo 3 praktikos savaitės dalyvavau ypatingose padalinių integravimo pratybose „Staigus atsakas“ kartu su KASP kariais, policijos antiteroristinių operacijų rinktinės „Aras“ pareigūnais, KOP kariais, o pasitelkus sraigtasparnį Mi-8 teko vykdyti kitas užduotis. Paskutinė praktikos savaitė buvo simbolinė – vyko vertinamosios pratybos (rengėm gynybos operacijas). Įgijau daug patirties, praktika man labai patiko.“

Krn. Gintaras Borcakas

(Švedijos nacionalinis gynybos koledžas):

„Visą semestrą studijavau Švedijos nacionaliniame gynybos koledže. Karlbergo karo akademijoje buvau susiti-

kęs su šios akademijos viršininku ir bataliono vadu. Su jais diskutavome apie bendradarbiavimo svarbą ir karininkų rengimą. Man buvo pristatyta šios akademijos organizacinė struktūra, atkreiptas dėmesys į mokymosi ypatumus. Kadangi LKA ir Švedijos nacionalinis gynybos koledžas bendradarbiauja, koledže vyksta labai įdomios istorijos paskaitos. Teko susipažinti ir su karine technika, Švedijoje naudojama ginkluote ir įranga. Pasirinkta bakalauro baigiamąjį darbo tema rinkau duomenis apie karininkų rengimo programą Švedijoje, susitikau su keliais karininkais dėl interviu, atlikau bakalauro darbo problemos tyrimą. Gerokai patobulinau anglų kalbos įgū-

džius, praplėčiau savo akiratį, susipažinau su vietos kariūnais, kurie vėliau tapo mano gerais draugais.“

Krn. Pavel Žuk

(Valstybinės darbo inspekcijos Vilniaus skyrius):

„Praktikos metu susipažinau su Valstybinės darbo inspekcijos struktūra, dalyvavau objektų patikrinimuose ir nelegalaus darbo tyrimo procesuose. Tai man padėjo rengiant bakalauro baigiamąjį darbą. Įgijau praktinės Darbo kodekso normų taikymo patirties. Manau, šios žinios labai pravers ateityje.“

Kariūnų M. Atrășkevičius, A. Naujoko, L. Urniažo, G. Borcako, Vilniaus aps. VPK nuotraukos

Krn. Aleksandras LEONIDOVAS, krn. Morta RAMOŠKAITĖ

Kariūnų krikštynos

Spalio 24-ąją, penktadienį, Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje įvyko tradicinis pirmakursių krikštas, dėl kurio naujokai turėjo išverti pragarišką naktį ir ne ką lengvesnę dieną. Tačiau tai nieko neišgąsdino: visas pirmasis kursas nekantravo viską patirti savo kailiu – juk po krikštynų jie, suteikus kariūno laipsnį, taps visaverčiais Akademijos nariais.

Kasmetės pirmakursių krikštynos prasidėjo naktį. Šios šventės laukė ir pirmakursiai, ir antrakursiai, organizavę naktinę ir dieninę renginio dalis. Mums, pirmakursiams, šio renginio įspūdžiai ir prisiminimai ilgai išliks atmintyje. Taigi truputį plačiau apie per krikštynas patirtus nuotykius...

Andriaus Kubiliaus nuotrauka

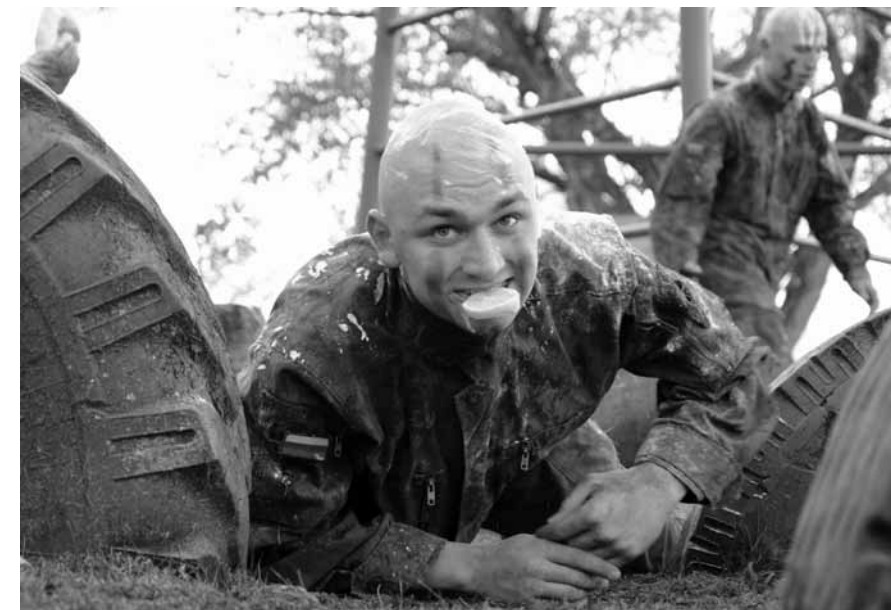
Pirmieji veiksmai prasidėjo naktį – 1.00 val. Iš pradžių pasigirdo keisti garsai. Jie trukdė miegoti, bet kartu žadino susidomėjimą: kas mūsų laukia? Keliuose kambariuose apsilankę netikėti svečiai bandė mus įbauginti.

Supratome, kad prasidėjo tolesnis krikštynų etapas, apie 3.00 val., kai kuopoje ėmė griaudėti grėsminga muzika, o mūsų krikštatėviai suskubo visus versti iš lovų. Buvo pranešta, kad kilo gaisras, todėl buvom priversti šliaužti pilnu vandens koridoriumi. Tad, galima sakyti, vidury nakties teko sušlapt, užvalgyti svogūnų, česnakų ir citrinų su druska, kęsti tepamiems batų tepalu, pasportuoti, išsimaudyti bendrai duše, lakstyti su svetimais „kerzais“ arba šiukšliadėžė ant galvos... Tačiau visi mano bendrakursiai buvo geros nuotaikos, tryško teigiamomis emocijomis. Aišku, sunkiausia užduotis buvo bendras kuopos tvarkymas iki 5.30 val. ryto. Bet ir po 20 minučių miego prieš antrakursių kariūnų vedamą mankštą buvome geranoriškai nusiteikę. Visi draugiškai paspartavę būriais su atakos ekipuote buvome visiškai pasiruošę dieninėms paskaitoms, po kurių turėjo tęstis krikštynos.

Naktis pirmojo kurso kariūnams neprailgo. Po tvarkymosi neišsimiegoję kariūnai būriais traukė į mankštą. O ji buvo kiek kitokia... Mankštoje privalėjome dalyvauti su atakos ekipuote, į kurią įeina amunicijos diržas ir šalmas. Pati mankšta buvo intensyvesnė nei įprastai, be to, prisidėjo ir miego trūkumas. Tad krikštijamiems kariūnams buvo nelengva, tačiau, būdami vieningi ir kovingai nusiteikę, mankštos iššūkius jie sėkmingai atlikė.

Toliau pirmakursiai iki 15 val., numatytos dienos programos – krikštynų atomazgos, – gyveno pagal įprastą dienotvarkę. Grįžę į kuopą po pratybų, jie buvo pasirengę paskutinei daliai, kuriai privalėjo būrių sudėtyje paruošti neilgus, linksmus pasirodymus, būrio vėliavas ir skanduotes. Pirmiausia kiekvienas būrys turėjo išsiskirti savo simbolika. Trys būriai trimis skirtingais būdais išsipaišė veidus maskuojamaisiais dažais ir patraukė į lauką rikiuotis. Dieninė dalis oficialiai prasidėjo tą akimirką, kai buvo iškeltos būrių vėliavos. Tada visi pasuko į veiksmo vietą – Akademijos stadioną, kur turėjo vykti pasirodymai.

Kiekvienas būrys linksmo susirinkusius stebėti krikštynų renginio, o po savo pasirodymo, palydėtas plojimų, turėjo atlikti įvairias komandines užduotis. Dieninės dalies kulminacija buvo kliūčių

ruožas. Prieš tai visi buvo apmėtyti kiaušiniiais, kas simbolizavo startą. Ruože teko šliaužti, lįsti po rąstais, lipti per įvairias kliūtis, kurias antrojo kurso kariūnai „pagardino“, papildami pirmakursius aliejumi, kefyru, apiberdami miltais ir t. t. Įveikę ruožą krikštijami kariūnai turėjo gerti „priešo kraują“.

Krikštynos ėjo į pabaigą pirmakursiams nuo Sporto komplekso iki Kariūnų bataliono tempiant *unimogą*. Ten visi, ištvėrę išbandymus, buvo išrikuoti prisiek-

ti, o po to apipilti vandeniu. Pirmasis kursas išsirikiavo į vieną eilę, Kariūnų bataliono vadas mjr. Bronius Žekas ir Kariūnų tarybos pirmininkas krn. Rapolas Jurgelis pirmakursiams suteikė kariūno laipsnį.

Daugumai pirmakursių tai – pirmasis gyvenime gautas laipsnis, bet nemažai jų jau yra tarnavę ir prisiekę Lietuvos Respublikai. Vis dėlto ši diena visiems buvo išskirtinė. Kariūnai po laipsnio suteikimo ritualo neslėpė džiaugsmo ir entuziastingai juo dalijosi su savo vadais.

Negana to, kuopoje jie gavo antsiuvus su savo pavardėmis, kas taip pat buvo ypatinga. Nors ir išvarginti per dieną (taip pat dalį nakties) patirtų išbandymų ir nerimo, po krikšto visi buvo išdidūs ir kupini ryžto. Taip pirmasis kursas oficialiai tapo Karo akademijos šeimos dalimi.

Taigi, mūsų krikštynos praūžė greitai, palikusios atmintyje puikius prisiminimus. Drąsiai galime teigti, jog jau laukiam kitų metų, kai patys tapsime krikšto tėvais.

1-ojo būrio skanduotė

Viens, viens, viens, du, trys!
Personalas čia būrys.
Dreba žemė ir dangus,
Kai žygiuoja būrys mūsų.

Mūsų ginklai nerūdią,
Net kai lyja, lyja, lyja.
Išvalyti jie gerai,
Smogsim priešui mirtinai.

Mums fizo ne problema,
Ir 300 – ne riba.
Visi priešai pabijos
Mūsų valios ir jėgos.

Mes po vieną – ne karys,
Niekas mūsų nesustabdys.
Nors ir nėra mūsų daug,
Mes išvysim priešą lauk.

Kario niekur nepaliksime,
Visada mes jį apginsime.
Mes – komanda, mes – būrys,
Čia stipriausias dalinys.

2-ojo būrio skanduotė

Aš nenoriu būti bailys,
Noriu būti aš karys.
Negaliu aš pasiduoti...
Tiktai viską atiduoti.
Protas, Ryžtas ir Jėga
Priekin veda visada.
Jeigu kas suklops kada,
Draugas – mano atrama,
Jis padės man visada.
Mūs būrys – viena jėga,
Liksim stiprūs visada.
Ginti Lietuvą tėvynę
Visada mes pasiryžę.
Jeigu darbo neatliksim,
Būrio vadą mes nuvilsim.
Moderniųjų čia būrys
Širdyse gyvuos ir liks.

3-iojo būrio skanduotė

Trys, trys – mūsų būrys,
Niekas mūsų nesustabdys.
Vienas kumštis mes tikrai –
Pasakys kiti būriai.
Politologai tikri,
Pažymiai labai geri.
Judam, bėgam, prakaituojam,
Niekada mes nesustojam.
Niekas mūsų neišgalvosim –
Mokysimės ir kovosim.
Tobulėti – mūsų tikslas,
Priekin žengti – mūsų ginklas,
Kuopos vadas – pavyzdys,
Misijoje buvęs jis.
Patirtį mes jo jau semiam
Ir į priekį žingsnį dedam.
Mūsų šūkis –
Paskubėk!
O kitiems –
Iš paskos bėk!

Andriaus Kubiliaus ir Levos Budzeikaitės nuotraukos

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJA

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija yra aukštoji mokykla, kurios misija parengti tarnauti Lietuvos valstybei motyvuotą ir pasirengusį vadovauti padaliniam karo ir taikos metu karininką, ugdant jo lyderio savybes, intelektą, suteikiant profesinių žinių ir praktinių įgūdžių, reikalingų vadui Lietuvos kariuomenėje.

Visos nuolatinės studijų programos įgyvendinamos derinant Bazinio karinio rengimo programą ir universitetinių studijų programas. Bendra studijų trukmė – 4 metai (3,5 m. universitetinių studijų ir 0,5 m. karinio rengimo).

STUDIJŲ PROGRAMA

SUTEIKIAMA KVALIFIKACIJA IR KARINIS LAIPSNIS

Priėmimas į LKA studijų programas vykdomas LAMA BPO organizuojamo 2015 m. bendrojo priėmimo į universitetus ir kolegijas pagrindinio priėmimo 1-ojo etapo metu*.

* Studijų programos gali keistis.

Gynybos ir saugumo institucijų valdymas

viešojo administravimo bakalauras + leitenanto laipsnis

Konkurse gali dalyvauti tik Lietuvos Respublikos piliečiai, neteisti už tyčinius nusikaltimus, išlaikę atrankos (profesinio tinkamumo) testą, Karo medicinos ekspertizės komisijos pripažinti tinkamais mokytis Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje ir ne vyresni kaip 25 metų.

Tarptautiniai santykiai

politikos mokslų bakalauras + leitenanto laipsnis

Modernių gynybos technologijų vadyba

vadybos bakalauras + leitenanto laipsnis

• Jaunuoliai, norintys laikyti profesinio tinkamumo testą, kviečiami registruotis Lietuvos karo akademijos Atrankos centro telefonais: (8 5) 212 7092, 210 3593, 210 3589.

• Registracija vyksta nuo 2014-10-13 iki 2015-06-08 darbo dienomis 8.00–12.00 val. ir 13.00–17.00 val. (penktadieniais iki 15.45 val.).

• Išsamesnė informacija apie atranką ir studijas Lietuvos karo akademijos interneto svetainės www.lka.lt skyrelyje „Stojantiesiems“.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

Priėmimo komisijos tel. (8 5) 210 3597
Atrankos centro tel. (8 5) 212 7092

Kariūnų ir klausytojų mokslinė draugija

Kiekvienas universitetas suinteresuotas tobulėti mokslo ir žinių srityje, todėl studentų mokslinės draugijos yra neatsiejama aukštojo mokslo įstaigų dalis. Visiems puikiai žinoma – Lietuvos karo akademija dėl savo pobūdžio ir tvarkos yra netradicinė universitetinė įstaiga. Kitų universitetų pavyzdžiu Karo akademijos senatas praeitais mokslo metais patvirtino neseniai susikūrusios Kariūnų ir klausytojų mokslinės draugijos (KKMD) nuostatus. Kilo daug klausimų ir abejonių, ar į šios draugijos veiklą įsitrauks daug kariūnų.

KKMD veikia jau vienus metus. Kariūnų pasiekimai, susiję su moksline veikla, tik patvirtino, kad mokslas tapo ne tik jų saviraiškos forma, bet ir vienas iš efektyviausių Karo akademijos reprezentavimo įrankių. 2015 m. vasario 10-oji bus išskirtinė diena Akademijos istorijoje. Šią dieną pirmą kartą vyks KKMD organizuojama respublikinė aukštųjų mokyklų mokslinė konferencija. Tikimasi, kad tai taps svarbiu žingsniu, kuris dar kartą patvirtins, kad Karo akademija savo mokslinė mintimi nenusileidžia kitoms Lietuvos universitetinėms įstaigoms.

Apie šios draugijos veiklą ir lūkesčius KARIŪNO redakcija kalbėjosi su labiausiai su ja susijusiais asmenimis – KKMD pirmininku krn. Matu Radvilavičiumi, Universitetinių studijų instituto direktore doc. dr. Jūrate Guščinskiene ir LKA viršininko pavaduotoju kariniam rengimui plk. ltn. Valerijumi Šereliu. Pirmiausia į klausimus atsakė KKMD pirmininkas krn. Matas Radvilavičius.

Krn. MATAS RADVILAVIČIUS

➔ Koks KKMD tikslas?

Šios draugijos tikslas – atstovauti kariūnams ir klausytojams, siekiantiems gili žinias, organizuoti mokslo būrelius, plėtoti ir populiarinti mokslinę veiklą, juos vienyti.

➔ Kokie pagrindiniai KKMD tarybos uždaviniai?

Pagrindiniai KKMD tarybos uždaviniai: atstovauti kariūnams, norintiems dalyvauti mokslinėje veikloje, tarpininkauti jiems bendraujant su LKA vadovybe; ugdyti kariūnų mokslinio tyrimo įgūdžius, gebėjimą veiksmingai taikyti mokslo žinias; gerinti kariūnų mokslinės veiklos sąlygas ir galimybes; propaguoti, remti ir organizuoti kariūnų mokslinę veiklą; supažindinti kariūnus su naujaisiais mokslo laimėjimais, KAS raida ir problemomis; skatinti kariūnų bendradarbiavimą LKA viduje, taip pat su kitais Lietuvos ir užsienio aukštųjų mokyklų studentais, jaunaisiais mokslininkais ir mokslo draugijomis.

➔ Kokias funkcijas atlieka KKMD?

KKMD organizuoja mokslines konferencijas, seminarus, diskusijas, pas-

kaitas, būrelius, konkursus ir panašaus pobūdžio renginius. Taip pat įvairiomis priemonėmis populiarina kariūnų ir mokslininkų tyrimų rezultatus ir mokslo darbus; bendradarbiauja su kitomis Lietuvos ir užsienio mokslo ir studentų organizacijomis; kaupia ir platina informaciją, reikalingą studentų mokslo tiriamajai veiklai plėtoti; vykdo mokslinius tyrimus, dalyvauja ir prisideda kuriant naujas technologijas.

➔ Koks kariūnų požiūris į šios draugijos įkūrimą?

Ši draugija nebūtų pradėjusi savo veiklos, jei kariūnai nenorėtų tobulėti. Pastebėjęs, kad daugelis aktyviai dalyvauja ne tik fakultatyvų veikloje, bet ir konferencijose, pasiūliau remiantis kitų universitetų pavyzdžiu įkurti mokslo draugiją. Tai pasiteisino, kadangi draugijos narių skaičius nuolat auga – šiuo metu jai priklauso per 80 narių. Šis faktas rodo vienareikšmiškai teigiamą kariūnų požiūrį į draugijos veiklą.

➔ Kokie tinkamiausi būdai populiarinti mokslą, technologijas?

Tinkamiausias būdas populiarinti mokslą, be abejo, – įvairaus pobūdžio bendradarbiavimas su kitomis mokslo institucijomis, universitetais ir jų mokslo

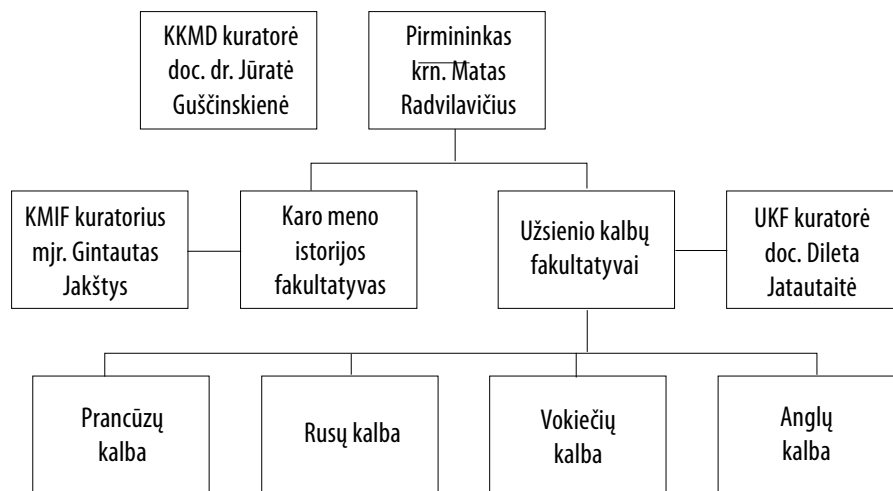
draugijomis. Vykdamas bendrus projektus, tokius kaip konferencijų organizavimas, keičiamasi žiniomis ir patirtimi, plečiamas pažįstamų ratas, sudaromos galimybės bendrauti su platesne auditorija ir skleisti mokslo idėjas.

➔ Kokia draugijos vizija, ateities uždaviniai?

Tapusi visaverte Lietuvos universitetų mokslinių draugijų šeimos nare, KKMD galės plėtoti savo veiklą ne tik Karo akademijoje, bet ir už jos ribų. Su tuo susijęs ir pagrindinis draugijos ateities siekis – plėtoti mokslinį bendradarbiavimą. Tikiuosi, kad pirmoji Lietuvos karo akademijos kariūnų ir klausytojų mokslinės draugijos organizuojama studentų konferencija „Kintanti saugumo aplinka: iššūkiai ir galimybės“, vyksianti 2015 m. vasario 10 d., bus stiprus impulsas, paskatinsiantis draugiją veikti dar aktyviau. Be to, numatoma ir naujų fakultatyvų veikla. Kokie tai bus fakultatyvai, priklausys nuo kariūnų poreikių.

➔ Kokios mokslo sritys jūsų mokslinėje draugijoje šiuo metu populiariausios?

Šiuo metu populiariausios užsienio kalbų (anglų, rusų, prancūzų ir vokiečių), karo meno istorijos ir archeologijos sritys. Tai matyti ir KKMD struktūroje:

Toliau kalbamės su Universitetinių studijų instituto direktore doc. dr. JŪRATE GUŠČINSKIENE:

➔ Ko tikimasi iš LKA mokslinės draugijos? Ar turite konkrečių lūkesčių?

Tikiuosi, kad KKMD skatins akademinę kariūnų ir klausytojų veiklą, lavins jų kritišką mąstymą, suaktyvins mokslo tiriamąjį darbą, padės puoselėti mokslo plėtros tradicijas, rengti mokslines konferencijas ir akademines diskusijas, bendradarbiauti su Lietuvos ir užsienio aukštųjų mokyklų studentų mokslo draugijomis ir siekti pripažinimo ne tik LKA, bet ir už jos ribų. Ši veikla turėtų paskatinti kariūnus aktyviau bendrauti ir bendradarbiauti su kitų aukštųjų mokyklų studentais, plėsti jų socialinį tinklą ir draugų ratą.

➔ Kaip Akademijos bendruomenė (dėstytojai) vertina šios draugijos veiklą?

Draugijos veiklos tik pati pradžia: ne visi mokslo būrelių darbai aktyviai, todėl ir didesnės informacijos sklaidos dar nėra. Manau, kad ne visi mūsų LKA bendruomenės nariai apie šią draugiją girdėję, tačiau viliuosi, kad ateityje ne tik sužinos, bet ir pagal galimybes prisidės prie jos veiklos. LKA viršininkas plk. Eugenijus Vosylius ir prorektorius mokslui ir studijoms dr. Gintautas Surgailis visada palaiko kariūnų su mokslu susijusias iniciatyvas. Dėstytojai, aktyviausių mokslo būrelių vadovai, doc. dr. Dileta Jatautaitė, vadovaujanti anglų kalbos mokslo būreliui, ir mjr. Gintautas Jakštys, vadovaujantis karo meno istorijos būreliui, KKMD ne tik labai palankiai

vertina, bet ir ragina kariūnus aktyviau įsitraukti į mokslinę veiklą. Galvoju, kad KKMD nariai turėtų aktyviau skleisti informaciją apie draugiją, planuojamus renginius (pvz., organizuojamą mokslinę konferenciją) ir konkrečius draugijos narių pasiekimus. Šiuo metu jau galima rasti informacijos ir aktualius KKMD dokumentus LKA tinklalapyje.

➔ Ar įmanoma, kad susidomėjimas mokslu LKA vieną dieną taps toks, kaip kituose šalies universitetuose?

Aktyvus ir rezultatyvus mūsų kariūnų dalyvavimas šalies ir tarptautiniuose mokslo renginiuose padėtų skleisti pozityvią informaciją apie Akademiją, joje studijuojančiųjų pasiekimus, jų žinias ir gebėjimus ne tik karybos srityje.

➔ Kaip manote, ar draugija ir jos veikla gali padidinti susidomėjimą mokslu?

Viliuosi, kad nemažai kariūnų, dalyvaujančių mokslo draugijos veikloje, baigę bakalauro studijas, tęs mokslus magistrantūroje, kai kurie – ir doktorantūroje, o apgynę daktaro disertacijas grįš į savo Alma mater – Lietuvos karo akademiją – ir bus puikūs karininkai mokslininkai (dėstytojai). Taigi, pagyvensim – pamatysim...

Į keletą klausimų šia tema atsakė ir Akademijos viršininko pavaduotojas kariniam rengimui plk. ltn. VALERIJUS ŠERELIS:

➔ Kurios mokslo sritys aktualiausios Lietuvos kariuomenei?

- ➔ Neįsivaizduojate dienos – Be pabaigos
- ➔ Užgaida, kurią sau leisite per Kalėdų atostogas – Mėginsiu pričiuopti Kalėdų Senelį
- ➔ Trys įdomiausios sporto šakos – Krepšinis, futbolas, maratonas
- ➔ Mėgstamiausia vieta Akademijoje – Mano miela lovytė
- ➔ Keisčiausias daiktas Jūsų namuose – Lyg ir nėra tokių išskirtinių
- ➔ Kokios dainos Jūsų grotuve? – Labai įvairios – nuo klasikos iki sunkiojo roko
- ➔ Įsimintiniausias vaikystės personažas – Songokas :)
- ➔ Mėgstamiausias maisto parduotuvės skyrius – Ten, kur visko daug ir viskas skanu
- ➔ Įprotis, kurio norėtumėte atsikratyti – Visokių negražių svetimybų vartojimas

Karybos transformacijos, nesimetrinis, hibridinis karas, informacinės operacijos, pilietinis pasipriešinimas, karo technologijos, lyderystė ir tikslinis vadovavimas.

➔ Ar būtų galima praplėsti draugijos veiklą ir Lietuvos kariuomenėje? Jei taip, tai kokiais būdais?

Tai daryti gyvybiškai būtina. Nelogiška tirti svarbius dalykus ir jų netaikyti praktiškai. Veiklos plėtros būdai – bendri renginiai Karo akademijoje ir Lietuvos kariuomenės padaliniuose: pratybos, seminarai, konferencijos, bandymai.

➔ Kokios naudos kariūnui duoda veikla mokslinėje draugijoje? Kaip tai gali būti pritaikoma tarnyboje?

„Judėjimas be tikslo – nesąmonė, bet judėjimas – svarbiau.“ Aš noriu pasakyti, kad ne visų tyrimų rezultatai bus pritaikyti, ne visi tyrimai bus baigti, bet pats procesas skatins kariūną domėtis, ieškoti, ugdyti kritinio mąstymo įgūdžius.

➔ Ar Lietuvos kariuomenei reikalingi kitaip mąstantys karininkai?

Klausimas yra požiūrio reikalas – kitaip ar ne kitaip. Niekas neabejoja, kad karininkas turi būti mąstantis, kad galėtų spręsti greitai, tiksliai ir kūrybiškai, padaryti greičiau už oponentą: „Stebėti – vertinti – spręsti – veikti“.

Kariūnų ir klausytojų mokslinė draugija dar jauna, taigi viskas prieš akis. Aktyvi jos veikla ir laimėjimai būtų labai svarūs indėlis į Akademijos vardo garsi-

nią. Pirmosios mokslinės konferencijos organizavimas – ambicingas KKMD startas – „ledų pralaužimas“. Toliau viskas priklausys nuo kariūnų užsidedimo ir dėstytojų noro bendradarbiauti. Mokslinės draugijos narė krn. Monika Šinkūnaitė teigia, kad draugijos fakultatyvai padeda atsipalaiduoti nuo dienos rūpesčių ir suteikia vidinio pasitenkinimo. Anot kariūnės, draugija reikalinga ir dėl ryšių su kitais universitetais, o praktika, įgyta analizuojant mokslinę informaciją, bus naudinga ir ateityje, dirbant analitinį darbą.

Akivaizdu, kad KKMD ir jos veikla turės įtakos ne tik akademiniam kariūno išprusimui. Dalyvavimas šioje veikloje apskritai bus naudingas būsimam karininkui. Domėtis, kritiškai mąstyti ir analizuoti įvykius – kiekvieno perspektyvaus karininko duona. Tad tikimės, kad dėmesys mokslui tik didės, ir tai bus ne vien asmeninis pasitenkinimas, bet ir nauda visai akademinėi bendruomenei.

PROTINGOS MINTYS

Kova, kurią aš vedžiau devynerius metus, turės savo rezultatus...

Gen. Jonas Žemaitis-Vytautas

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Krn. Romas JONAITIS

- ➔ Jūsų credo – Yra kaip yra
- ➔ Kada pirmą kartą sužinojote apie Joną Žemaitį-Vytautą? – 10-oje klasėje
- ➔ Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką? – Mama, draugai ir perskaitytos knygos
- ➔ Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūšį / karinę operaciją norėtumėte pamatyti? – Vienos mūšį, kuriame ATR karaliaus Jono Sobieskio vadovaujami kariai su husarais priešakyje privertė pasiduoti daug gausesnę turkų kariauną
- ➔ Pačiūžos ar slidės? – Slidės
- ➔ Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą? – Kokį gerą laivų statytoją
- ➔ Jeigu nebūtumėte tapęs kariūnu – Studijuočiau istoriją
- ➔ Labiausiai erzinantis buitinis darbas – Pagal situaciją

- ➔ Vyro automobilyje visada turi būti – Degalų
- ➔ Ko niekada nesutiktumėte padaryti? – Eiti tarnybos du savaitgalius iš eilės
- ➔ Linksmiausias įvykis Akademijoje – Rytinė mankšta po Šv. Valentino dienos pirmame kurse
- ➔ „Pasulyje yra tik dvi jėgos: kardas ir kovos dvasia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios.“ Ar tikrai? – Visa širdim to norėčiau
- ➔ Kuri Akademijos šventė, tradicija Jums gražiausia? – Kariūnų krikštynos)
- ➔ Ko reikia, kad įstotum į Lietuvos karo akademiją? – Noro ir atsidavimo
- ➔ Šventė, kurios labiausiai laukiate – Artimiausios atostogos – Kalėdos
- ➔ Kai ko nors nežinote... – Stengiuosi išsiaiškinti
- ➔ Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko? – Su draugu žiūrėdamas filmą „Lombardo kronikos“

- ➔ Ko iš šių dalykų nesate daręs: pjovęs šieno, kasęs bulvių, kėlęs inkilo? – Rodos, viską esu daręs
- ➔ Ar tikite meile iš pirmo žvilgsnio? – Tokiu atveju būtų labai daug meilių ir nė vienos tikros
- ➔ Naminis gyvūnelis, kurio nė už ką neaugintumėte – Gyvūnus aš mėgstu, nebent nenorėčiau kokio smauglio
- ➔ Miego poza – „Free style“
- ➔ Cepelinai ar mėsinis? – Cepelinai
- ➔ Ką dažniausiai žiūrite per TV savo namuose? – Įvairias publicistineis laidas
- ➔ Negalite gyventi su – Akmenuku „kerze“
- ➔ Negalite gyventi be – Deguonies
- ➔ Labiausiai nepatinkanti merginos savybė – Paviršutiniškumas
- ➔ Poilsis kalnuose ar paplūdimyje? – Kalnuose

- ➔ Egzotiškiausias patiekalas, kurį esate ragavęs – Vaikystėje esu visokių nesąmonių į burną dėjęs...
- ➔ Kam dažniausiai pritrūksta laiko? – Nemėgstamoms paskaitoms
- ➔ Futbolas ar krepšinis? – Abu geri, bet aš juk lietuvis...
- ➔ Mėgstamiausias metų laikas – Mėgstu ir vasarą, ir žiemą vienodai
- ➔ Toliausia vieta nuo Lietuvos, kurioje esate buvęs – Amsterdamas
- ➔ Prietaras, kurio laikotės – Kai atsakingas Kariūnų bataliono štabo viršininkas – mankšta nesibaigia, kol nėra 6. 40
- ➔ Įsivaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Pirmasis Jūsų įsakymas – Leisčiau kai kuriems dėstytojams pajusti jų situacijos trapumą, be to, peržiūrėčiau studijų programą

Pirmoji Lietuvos karo akademijos Kariūnų ir klausytojų mokslinės draugijos organizuojama studentų konferencija

KINTANTI SAUGUMO APLINKA: IŠŠŪKIAI IR GALIMYBĖS

Konferencija vyks 2015 m. vasario 10 d.
Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje
(Šilo g. 5A, Vilniuje)

Maloniai kviečiame Lietuvos universitetų ir kolegijų studentus dalyvauti mokslinėje konferencijoje „Kintanti saugumo aplinka: iššūkiai ir galimybės“. Jos metu apžvelgsime kintančią saugumo aplinką trimis lygmenimis: globaliuoju, regioniniu ir nacionaliniu, aptarsime kaitos tendencijas, jos keliamus iššūkius ir teikiamas galimybes, pasidalysime sukaupta studijų patirtimi. Tai padės geriau suvokti nagrinėjamų temų reikšmę nacionaliniu ir tarptautiniu mastu.

KONFERENCIJOS ORGANIZACINIS KOMITETAS

Pirmininkas –
Nariai: krn. Matas Radvilavičius
krn. Monika Šinkūnaitė,
krn. Paulius Balsys,
krn. Kristina Klimienė,
krn. Juozas Algirdas Šutas

KONFERENCIJOS PRANEŠIMŲ TEMATIKA

Trys saugumo aplinkos lygmenys (globalusis, regioninis ir nacionalinis) bus aptarti nagrinėjant tris labiausiai šiuo metu saugumo situaciją veikiančius sektorius:
POLITINIS SAUGUMAS / KARINIS SAUGUMAS / KIBERNETINIS SAUGUMAS
Konkrečios temos neišskiriamos, nes saugumo aplinkos sąvoka labai plati. Registruotis kviečiame visų studijų kryptių studentus ir kitus norinčius išklausti konferencijos pranešimus asmeniškai.

NUMATOMA KONFERENCIJOS PROGRAMA

10.00–10.30	REGISTRACIJA
10.30–10.35	Lietuvos karo akademijos viršininko plk. Eugenijaus Vosylius įvadinis žodis
10.35–10.45	Lietuvos karo akademijos prorektorius mokslui ir studijoms dr. Gintauto Sургailio pranešimas
10.45–11.00	Karo akademijos viršininko pavaduotojo kariniam rengimui plk. ltn. Valerijaus Šerelio pranešimas
11.00–11.30	Kavos pertrauka
11.30–13.00	Darbas grupėmis
13.00–14.00	Pietų pertrauka
14.00–15.30	Darbas grupėmis
15.30–16.30	Rezultatų aptarimas, apibendrinimas, pažymėjimų įteikimas
16.30–17.00	Ekskursija Lietuvos karo akademijoje

PAGRINDINĖS KONFERENCIJOS DATOS

Galutinės registracijos į konferenciją data – 2014 12 28 (registracijos forma >>>)
Straipsnio pateikimo data – 2015 01 19
Pranešimo pateikimo data – 2015 01 26
Konferencijos data – 2015 02 10

PASTABA. Pranešėjų ir klausytojų dalyvavimas konferencijoje nemokamas.

REIKALAVIMAI STRAIPSNIAMS IR PRANEŠIMAMS

Straipsnius prašytume pateikti pagal pridėtus reikalavimus (>>>). Pranešimų pagrindu pagal reikalavimus parengtus ir recenzentų įvertintus straipsnius planuojama spausdinti Lietuvos karo akademijos mokslo darbų rinkinyje „Mūsų žinynas“.
Straipsnius iki nurodytos datos prašome siųsti el. p. lka.kkmd@gmail.com.
Žodinio pranešimo darbo grupėse trukmė – 15 min. Po kiekvieno pranešimo skiriamos 5 min. diskusijai ir klausytojų klausimams.
Pranešimai rengiami lietuvių kalba.

Konferencijos klausytojams ir pranešėjams bus įteikti pažymėjimai.

KONTAKTAI

Krn. Matas Radvilavičius, tel. 8 628 18 470, el. p. lka.kkmd@gmail.com

Mjr. Rimvydas
ADOMAVIČIUS

doc. dr. Nijolė
JANULAITIENĖ

Kario motyvacijos ir socializacijos sankirtos

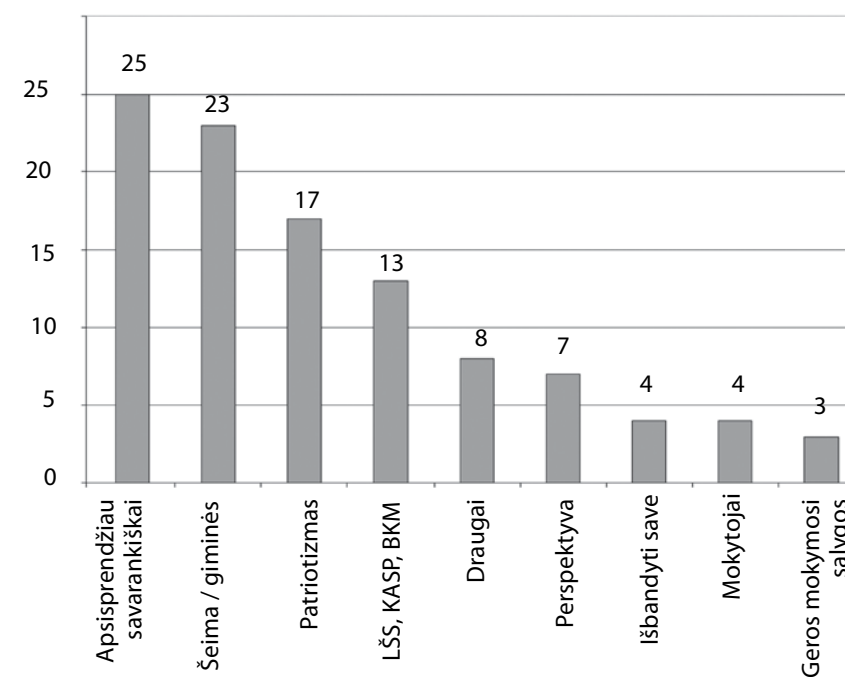
Lietuvos karo akademijos (LKA) kariūnai gerai žino: Atrankos centras – vartai į šią aukštąją mokyklą. Neįvykdęs atrankos reikalavimų, nesimokysi Akademijoje. Atrankos centras, vienintelis tokio pobūdžio Lietuvoje aukštosios mokyklos padalinys, kuriame ištisus metus vyksta kandidatų į studentus testavimas – profesinio tinkamumo patikra. Šio centro tikslai – kompleksškai įvertinti ir atrinkti kandidatus į LKA, kurie atitinka akademinis ir fizinius reikalavimus, keliamus būsimiems karininkams: gebančius vadovauti, analizuoti ir planuoti, nugalėti stresą, pasižymintys pozityviomis asmenybės savybėmis, aiškiai suvokiantys savo pilietinę poziciją, įsipareigojimą ginti Tėvynę.

Šiandien Lietuvos ir kitų NATO šalių karininkams tenka išskirtinė atsakomybė užtikrinant valstybės ir visuomenės saugumą, todėl nuolat kyla kokybiniai reikalavimai kariūnų rengimui, jų kompetencijoms.

Žvelgiant į dabartinę Lietuvos ir Europos geopolitinę situaciją ir išorines grėsmes svarbu išsiaiškinti stojančiųjų į Lietuvos karo akademiją motyvacijos sampratą. Žmonės skirtingi, tad skirtingi jų motyvai ir poreikiai. Vienų motyvuojančios veiksniai gali būti visiškai priešingybė kitų motyvams.

Ne paslaptis, kad tinkama kario motyvacija visada yra stiprus akstinas nugalėti priešą. Gen. Silvestras Žukauskas 1918 m. pabaigoje sakė: „Būsiu laimingas stoti į Lietuvos armiją nors paprastu kareivių, kada Tėvynė pareikalaus mano jėgų, ir su ginklu rankose stoisu ginti savo gimtą kraštą nuo priešų.“ (Aničas J. *Generolas Silvestras Žukauskas (1861–1937)*. Biografinė apybraiža. Vilnius, 2006, p. 52)

Tai kas gi iš tiesų skatina jaunuolius stoti į LKA ir rinktis nelengvą karininko kelią? Peržvelkime pastarųjų metų anketų, kurias užpildė 270 kandidatų, atvykusių į Akademijos Atrankos centrą.

Kas paskatino stoti į LKA (proc. išraiška)

Daugiausiai (25 proc.) kandidatų teigia, kad jie savarankiškai nusprendė stoti į LKA. Tai rodo, kad jaunuoliai suvokia karo tarnybos esmę ir karininko profesijai keliamus reikalavimus. 13 proc. jų susipažinę su karybos pagrindais Lietuvos šaulių sąjungoje, Krašto apsaugos savanorių pajėgose, Lietuvos kariuomenės baziniuose kariniuose mokymuose. Džiugu, kad 17 proc. kandidatų nurodė patriotizmą ir pilietiškumą kaip pamatines vertybes, susijusias su pareiga prisidėti prie Tėvynės gerovės ir saugumo – prireikus jie pasiryžę ginti savo šalį nuo priešų.

23 proc. apklausos dalyvių paskatino mokytis šioje aukštojoje mokykloje šeimos nariai ir giminaičiai, tarnavę ar tarnaujantys Lietuvos kariuomenėje, 8 proc. jaunuolių – draugai, besimokantys LKA arba ją jau baigę. Mokyklų ir gimnazijų mokytojai (nurodė 4 proc. kandidatų) taip pat svarbūs patarėjai. Šie pedagogai, iš kurių daugelis – klasių auklėtojai, gerai pažįsta savo auklėtinius, todėl gali jiems kompetentingai patarti renkantis tinkamą gyvenimo kelią ir profesiją. Apie tai byloja daugelis charakteristikų, kurias jaunuoliai atsivežė į atranką: jos atskleidžia, kad pedagogai atkreipė dėmesį į savo mokinių gabumus, polinkius ir pomėgius, žino, kokioje papildomoje veikloje auklėtiniai dalyvauja, kokie jų pasiekimai, yra susipažinę su jų šeimomis, gyvenamąja aplinka ir kt.

Šios apklausos dalyvių atsakymai teikia vilties, kad, kilus grėsmei šalies saugumui, jaunoji karta neliks abejinga – ji rengiasi aktyviai veikti. Akivaizdu, kad šalies gynėjas, turintis patriotinių paskatų, kilus grėsmei, stos kovoti ir stengsis įveikti priešą, jį nugalėti. Ir priešingai, karys, tapęs juo tik dėl noro save išbandyti (4 proc. kandidatų), gali vengti kovos: atrodo, asmenų, norinčių „sužinoti savo psichinių ir fizinių galimybių ribas“, asmenybė tebesiformuoja, tad jie dar ieško savo gyvenimo kelio.

7 proc. jaunuolių įžvelgia pasirinktoje veikloje sėkmingos karjeros perspektyvų. 3 proc. kandidatų, sužinoję iš draugų ir pažįstamų apie mokymosi sąlygas LKA, mano, kad būtų jomis patenkinti. Žinome, kad racionalus profesijos pasirinkimas ne visada yra sėkmingos karjeros garantas, tačiau griežtomis taisyklėmis paremta mokymosi aplinka daugiau ar mažiau formuoja kiekvieno charakterį, kloja pagrindą, kuris leis pasinaudoti karjeros galimybėmis. Pavyzdžiui, į pažangiausią kariūną, kuris geresniais už bendrakursius rezultatais baigė LKA ir buvo apdovanotas kardu, dažnai palankiau žiūri dėstytojai ir karininkai, o tai lemia jo itin geras pradinės karjeros pozicijas.

Ar kariūnų motyvacija keičiasi studijuojant LKA? Pirmaisiais studijų metais ją dažniausiai lemia ir keičia socializacijos karių bendruomenėje sąlygos. Tai rodo 75 pirmakursių esė rašiniai „Aš LKA karinėje bendruomenėje“, parašyti per pastaruosius dvejus mokslo metus.

Daugelis pirmakursių, vadovaudamiesi Šveicarijos karinių pedagogų R. Šreigerio ir U. Zwygarto koncepcija apie jaunuolio socializaciją karinėje bendruomenėje, išskyrė keletą šios socializacijos etapų: 1. Civilio virsmas kariu. 2. Jaunuolio virsmas suaugusiuoju. 3. Pavaldinio virsmas viršininku.

Paanalizuokime šiuos rašinius.

Civilio virsmas kariu

70,7 proc. kariūnų pirmąjį etapą, kuris, jų nuomone, didžiausią intensyvumą pagreitį įgavo Bazinio kario kurso, vykusio Jonušo Radvilos mokomajame pulke, metu, apibūdina kaip patį sunkiausią, nes, pasak jų, dėl susijaudinimo „nesuprasdavai, dėl ko ant tavęs šaukia, kodėl reikia nuolat bėgioti“ (A. B.). Ten, kariniame dalinyje, „senoji asmenybė iš esmės keičiama: formuojama visai nauja, rimtesnė, išmananti kario tarnybą. Išryškėja skirtumas, kas yra vyras, pasiruošęs priimti išbandymus, o ne mamos išlepintas vaikas, norintis kažkam įrodyti, kad gali vadovauti“ (J. T.).

Kariūnų nuomone, „daugelis mūsų iš Mokomojo pulko grįžo 180 proc. kitokie žmonės“ (J. T.), nes „fizinis ir psichologinis krūvis Baziniame kario kurse yra toks, kokį retai patiria civilis“ (A. P.). „Kariniame dalinyje formuojasi tvirta, pasitikinti savimi asmenybė, lyderis“ (A. B.), taip pat „sustiprėjo patriotiniai jausmai,

kurie suponavo veiklos kryptį – dirbti Tėvynės labui“ (A. M.). Kai kurie kariūnai mano, kad kai „pamatė daugybę karių su uniformomis, tai buvo palaima akims“ (D. G.). Auklėjimas Mokomajame pulke, paremtas karių gyvenimo taisyklėmis, iškėlė garbės svarbą, tiesumą ir drąsą, todėl būsimiems kariūnams itin patiko.

Buvo ir tokių kariūnų, kurie suabejojo karinio ugdymo Mokomajame pulke nauda: „Metodai, kuriais mes buvome auklėjami, demotyvuoja, nes dažnai atrodo, kad šioje didelėje šeimoje tu niekam neįdomus su savo iniciatyvomis ir buvusio gyvenimo visuomeninės veiklos patirtimi“ (A. M.). Kiti teigė, kad „bendraudamas su būrio draugais, ne daugelyje žmonių galiu įžvelgti meilę Tėvynei“, dažnai jie apsukrūs, itin pragmatiški ir nenuoširdūs (V. N.). Todėl apie 30 proc. naujokų Mokomajame pulke neįžvelgė didelių pokyčių gyvenime ir vylėsi, kad „gal viskas prieš akis“. Pažymėtina, kad daugelis taip manančių kandidatų – buvę jaunesni LŠS nariai arba kariai savanoriai, jau įgiję kariško gyvenimo patirties, tad *Civilio virsmo kariu* etapas jiems nebuvo naujiena.

Tenka konstatuoti, kad abejingumo kario profesijai ar net šalies likimui tendencijos nuolat besikeičiančiame šandienos pasaulyje kelia nerimą, todėl reikia, kad vadai ir dėstytojai ieškotų pilietinio ugdymo sistemos spragų, dažniau individualiai bendrautų ir diskutuotų su kariūnais ir jų vadais – vyresniųjų kursų kariūnais – šalies likimo, pilietinių teisių ir pareigų klausimais. Kariūnams būtina suvokti, kad karo tarnyba – jų pašaukimas, tad didelė garbė vilkėti uniformą, reprezentuoti Karo akademiją ir Lietuvos kariuomenę.

Jaunuolio virsmas suaugusiuoju

Tarnybos Mokomajame pulke metu išryškėjo dar viena jaunuolių patirtis, suformavusi sampratą, kad kariuomenė – vyriškumo mokykla. Jaunuoliai fiziškai yra suaugę, tačiau psichiškai vis dar bręsta. 28 proc. naujokų nuomone, šio kurso metu jie tapo daug savarankiškesni, mažiau priklausomi nuo tėvų, kadangi patys privalėjo priimti sprendimus, išmoko planuoti laiką, branginti laisvalaikio akimirkas ir bendravimą su draugais. Kai kurių pasikeitė net elgesys: „Dažnai manęs klausia, kodėl šypsas

mažiau nei seniau, kodėl šypsena tokia reta mano veide.“ (D. G.)

Jaunuoliai nori būti suaugę, tačiau dar nepajėgia elgtis kaip jie. Tačiau Bazinio kario kurso metu tapo atsakingesni, pradėjo brandžiau mąstyti apie pareigą šeimai, savo tautai, valstybei, dėl to pasikeitė net jų išorė. Todėl pataria „visiems draugams nuvykti į bazinius karinius mokymus, nes ten jie suprastų, kas yra vargas, atsakomybė ir pareiga“ (R. K.).

Pavaldinio virsmas viršininku

Tik 16 proc. pirmojo kurso kariūnų buvo paskirti į būrio vyresniųjų pareigas, kiti šios patirties dar nebuvo įgiję. Šie kariūnai privalėjo ne tik vykdyti vyresniųjų vadų reikalavimus, bet ir prisiimti atsakomybę už vadovavimą savo grupės nariams, demonstruoti tokias savybes kaip tolerancija, kontroliuoti būrio draugus, kad būtų laikomasi instrukcijų, įsigilinti į užduočių reikalavimus, tinkamai jas paskirstyti, tad turėjo gerai pažinti žmones. Pasak R. K., reikia „užsitarnauti savo būrio pagarbą, kad jis atsakingai vykdytų paskirtas užduotis“. Todėl buvę būrio vyresnieji linki kiekvienam kariūnui pabūti vyresniuoju ir prisiimti atsakomybę už visus, už tinkamą užduoties vykdymą. Nelengva pareiga – būti atsakingam už visus. Šiame etape ugdoma ne tik tolerancija, bet ir savarankiškumas, kritiškas mąstymas. Pasak vyresniųjų vadų, „toks karys, kuris tinkamai ėjo būrio vyresniojo pareigas, gali laikyti save brandesne asmenybe šiame kupiname iššūkių gyvenime“ (T. Č.).

Iš esė rašinių paaiškėjo, kad naujokų sėkmingą socializaciją karinėje bendruomenėje dažniausiai lemia aukšta motyvacija. Motyvuotas karys psichologiškai nusiteikęs sunkiems išbandymams ir rimtoms studijoms. Jis suvokia savo pašaukimą – tapti karininku, pasirengusiu nuo agresorių ginti savo šalį ir jos žmones.

Ateityje šiandienos kariūnai, būsimi karininkai, susidurs su skirtingais iššūkiais. Todėl „tikslaus ir išsamaus vado sąvibių sąrašo sudaryti neįmanoma, o jeigu tokį kas nors ir parengtų, jį būtų sunku pritaikyti kiekvienam individualiam atvejui, kovojant konkrečiame mūšyje ar ketinant įveikti tam tikrą ateityje kilsiantį iššūkį“ (*Sandhursto karališkosios karo akademijos „Mėlynosios knygos“ paskaitų konspektas*. Vilnius: LKA, 2009, p. 54).

Brg. gen. Lennie FREDSKOVAS HANSENAS

Pabaiga. Pradžia „Kariūne“, 2014 m. Nr. 3 (122)

Apie išmoktas pamokas ir taktiką

Š. m. kovo 27 d. Lietuvos karo akademijoje lankėsi Danijos karo atašė Rusijos Federacijai brg. gen. Lennie Fredskovas Hansenas. Vytauto Didžiojo karininkų kursų klausytojams jis skaitė paskaitas „Kovinių operacijų atlikimo patirtis“ (*Experience of execution combat operations*) ir „Vadovavimo ir vado vaidmens iššūkiai kovinių operacijų metu“ (*Leadership challenges in combat operations*). Brg. gen. L. Fredskovas Hansenas buvo dešimtosios Tarptautinių saugumo paramos pajėgų pamainos (2010–2011 m.) ir danų kovinės grupės vadas.

Už galimybę KARIŪNE susipažinti su paskaita dėkojame brg. gen. L. Fredskovui Hansenui, kpt. Artūriui Jankūnui ir iš anglų kalbos į lietuvių kalbą ją išvertusiai Dovilei Radovičiūtei. Šiame numeryje pateikiama antroji paskaitos dalis.

Prisiminiau operacijas Afganistane. Dabar noriu pakalbėti apie išmoktas pamokas ir taktiką. Iš savo asmeninės ir kitų komandų, taip pat vykdymo pajėgų patirties galiu pasakyti, kad dažniausiai užduočių būna daugiau nei išteklių. Noriu pabrėžti, kad kitame plataus spektro kare kovinė grupė turės atlikti didelės apimties gretutines užduotis. Plataus spektro operacijų metu laidinis ryšys nebus saugus. Kiek karų teko dalyvauti tiek mums, tiek rusams, ir visi susidūrė su laidinio ryšio saugumo problema. Be to, turime lydėti žmones, gabenamas prekes, aprūpinimo kolonas. O tam reikia daug išteklių.

Taip pat turėjome saugoti kelius. 1-osios magistralės apsaugai reikėjo viso afganų kariuomenės bataliono, o 611-ojo kelio – kuopos. Šį kelią, kuris vedė į šiaurę, saugojo mūsų kuopa ir vietos pajėgos.

Kaip sakiau, kiekviename kare laidiniam (telefono) ryšiui užtikrinti reikia

daug išteklių, taip pat ir savo infrastruktūros apsaugai – vien bazėms saugoti tenka skirti maždaug trečdalią pajėgų. Kai jas paskirstėme, pamatėme, kad puolimo operacijoms, patruliavimui, bendravimui su vietiniais, afganų policijai ir kariuomenei stiprinti jų per mažai.

Prieš dvejus metus prikišo, kad Afganistane ši teritorija buvo man priskirta. Taip, juk, kad ir kur būtų mūsų batalionas – Sirijoje ar Libijoje, – gynybos ir puolimo operacijos vis tiek vyktų. Taigi, taktikos vadovėliuose pateiktos schemos, kuriose dvi kuopos kovoja, o viena yra rezerve, ne visada gali būti pritaikytos dėl pajėgų dydžio, nes viskas vyksta vienu metu. Įvertinę operacijų riziką, kiek įmanoma sumažiname kai kurių bazių apsaugą, o atsilaisvinusius karius skyrėme vykdyti operacijų.

Logistikos kuopos vadui pasakiau, kad joks transportas kelyje tarp bazių *Bastion* ir *Price* nebus lydimas, todėl juo

vykstantys turės gintis patys. Tiesa, visi sunkvežimiai buvo ginkluoti 12,7 mm kulkosvaidžiais, o ir ši kelio atkarpa buvo labai saugi.

Daug kas tam nepritarė, bet, jei nori veikti, turi įvertinti riziką, kad ir kur vyktų karas.

Apie resursus ir lėšas. Taktikos doktrinose nurodoma, kad vadas pavaldiniams duoda užduotį, o jie ją vykdo. Deja, ne visada taip yra. Danų kariai klusniai vykdo įsakymus, jūsų pavaldiniai irgi darys tai, ką jiems liepsite, o sąjungininkai klausys jūsų nurodymų, jei jie atitiks jų šalių strategines instrukcijas. Taigi, su britų daliniais, kuriems aš vadovavau, buvome sutarę, kokias užduotis jie atliks, o kai norėjau šiuos dalinius naudoti kitoms užduotims atlikti, turėjau tartis su jų vadovybe. Afganų pajėgos ir policija veikė pagal vietos sistemą. Tokia buvo vadovavimo grandinė, tad vadui teko bendradarbiauti su visais. O tam reikia talento.

Doc. dr. Nijolė JANULAITIENĖ

Kai majorai dar buvo kariūnai...

Paskutinę rugsėjo popietę į Karo akademijos ramovės salę įžengusius Lietuvos karo akademijos I karininkų laidos susitikimo po dvidešimties metų dalyvius pasitiko Kęstučio Dijoko fotoparoda „Kai majorai dar buvo kariūnai“. Salėje šurmuliavo pirmieji Akademijos absolventai, švytintys šypsenomis, trykstantys gera nuotaika ir keturiasdešimtmečių pasitikėjimu. Laimingi jie buvo šią susitikimo su ankstyvąja jaunyste dieną.

1994 m., prieš 20 metų, Akademiją baigė pirmieji 111 karininkų: 58 pėstininkai ir 53 pasieniečiai. Pirmieji Lietuvos karo akademijos karininkai šiandien vadovauja Lietuvos kariuomenės daliniams, tarnauja Krašto apsaugos ministerijoje, moko ir auklėja kariūnus. Šiuo metu Lietuvos kariuomenėje tarnauja 42 šios laidos Sausumos pajėgų karininkai, 28 karininkai saugo Lietuvos valstybės sieną, tarp jų – 15 pulkininkų leitenantų, 25 majorai, 23 kapitonai, 8 vyr. leitenantai, 6 leitenantai. Į atsargą išleisti 38 kari-

ninkai. Per du dešimtmečius 26 pirmieji Akademijos auklėtiniai įgijo bakalauro, o 18 – ir magistro laipsnius.

26 šios laidos karininkai nuo 1994 m. ne kartą dalyvavo NATO taikos palaikymo pajėgų operacijose Kosove, JAV vadovaujamos tarptautinėse operacijose Irake, Lietuvos vadovaujamos Afganistano Goro provincijos atkūrimo grupėse (PAG). 1996 m. balandžio mėn. ltn. Normundas Valteris su LITPLA-4 būriu Danijos bataliono sudėtyje išvyko į NATO vadovaujamą taikos įtvirtinimo misiją Bosnijoje ir Hercegovinoje. Ten jis žuvo, vykdydamas karinę užduotį. Skaudži jauno karininko netektis. N. Valterio atminimui įamžinti Karo akademijos teritorijoje pastatytas paminklinis akmuo, prie jo dažnai sustoja kariai tylos minute pagerbti pirmosios laidos karininko atminimą.

Šiandien kariūnai lygiuojasi į juos, pirmuosius Akademijos karininkus, kuriuos puošia ne tik žvaigždėti antpečiai,

bet ir valstybės apdovanojimai už gerą tarnybą Lietuvos kariuomenėje ir NATO ginkluotose pajėgose.

Dabartinių dvidešimtmečių Akademijos kariūnų gyvenimo ir mokymosi sąlygos gerokai skiriasi nuo pirmųjų jos auklėtinių, pasirinkusių karininko kelią po 1990 m., kai buvo atkurta Lietuvos Nepriklausomybė. Dabar kariūnai gyvena šviesiose rekonstruotose kareivinėse, studijų metu susipažįsta su moderniais ginklais, kurie naudojami NATO ginkluotose pajėgose, įvaldo naujausias technologijas, įgyja ne tik karinę kvalifikaciją, bet ir bakalauro diplomą.

KARIŪNO žurnalo redakcijos prašymu susitikau su trimis pirmaisiais Akademijos absolventais – plk. ltn. Dariusiu Vaicikausku, Krašto apsaugos savanorių pajėgų štabo viršininku, ats. plk. ltn. Liudu Gumbinu, Lietuvos šaulių sąjungos vadu, ir mjr. Gintautu Žukaičiu, KAM Personalo analizės ir planavimo skyriaus vedėju, ir uždaviau keletą klausimų:

Kariūnų rikiuotėje pirmas iš kairės – Liudas Gumbinas

LKA muziejaus archyvo nuotrauka

Rugsėjo pirmosios šventės dalyviai Kęstučio Dijoko parodoje Akademijos ramovėje

Plk. ltn. Darius Vaicikauskas sveikina dabartinius kariūnus Rugsėjo pirmosios proga

➔ **Kokia aplinka (šeima, draugai, mokykla, istorija, įvykiai ir kt.) formavo jus, pirmuosius kariūnus?**

Plk. ltn. Darius Vaicikauskas:

„Mano manymu, pasirinkus kario kelią, didelę reikšmę turi aplinka, kurioje gyvenimi, mokaisi. Santykiai su šeima, kiemo, mokyklos laikų draugais, mokykla

santykiai nutrūksta. Pasirinkus kario kelią keičiasi viskas – gyvenimo būdas, filosofija ir kt. Mane, stojusį į kario kelią, formavo pirmieji kontaktai su kitais kariais – draugais, kolegomis, vadais. Aplinka? Be abejo, bet sunku įvardyti konkrečius, pavienius dalykus. Manau, veikia visuma: vadų požiūris, santykiai, komandos, režimas, nuostatos, vertybės, pabarimai, nuobaudos ir paskatinimai.“

Ats. plk. ltn. Liudas Gumbinas:

„Šeimą apibūdinau kaip esminį jauno žmogaus atspindį – ji tiesiogiai ar netiesiogiai lėmė mano pasirinkimą. 1988 m., kai vyko pirmasis Sąjūdžio mitingas, buvau 14-metis, taigi viena koja dar pašėlusioje vaikystėje, kita – jau žengiau į suaugusiojo gyvenimą: su šeima, mokytojais, kitais Lietuvos žmonėmis įsikau į Nepriklausomybės atkūrimo įvykių sūkurį. Natūralu, kad ši aplinka pastūmėjo ir į tuometę Lietuvos krašto apsaugos mokyklą.“

Mjr. Gintautas Žukaičis:

„Šeima, mokytojai, to meto įvykiai ir vadai, kadangi prieš stodamas į Krašto apsaugos mokyklą atlikau pradinę privalomąją karo tarnybą.“

➔ **Įsimintiniausias (ar linksmiausias) įvykis studijų Karo akademijoje metu...**

Plk. ltn. Darius Vaicikauskas:

„Jų būta daug (neabejoju, kad ir dabar Akademijoje jų apstu). Tačiau keletą paminėsiu. Kartą „pavogėme“ sofą iš plk. ltn. Algimanto Vyšniausko (nežinodami, kad tai jo būsimas kabinetas), parsinešėme pas save į kuopą ir pasistatėme „liktinių“ kambarėlyje. Galvojome, štai susikūrėme šiek tiek komfortiškesnes, geresnes gyvenimo sąlygas. Kitą dieną kursų viršininkas susirūpinęs pranešė, kad iš jo būsimos darbo kabineto dingo sofa... Ir paskelbė ultimatumą – per 24 val. ją surasti. Tos dienos vakarą (maskuotės sumetimais) grąžinome sofą jos būsimam šeimininkui. Kitą rytą nudžiugęs kursų viršininkas visus nuramino: „Na štai, lydekai paliepus, man panorėjus, sofa „grįžo““

Ats. plk. ltn. Liudas Gumbinas:

„Būta visko... Daugelis susiję su „samovolū“ (savavališku išėjimu už dalinio teritorijos), bet 1-ąją vietą atiduočiau inovacijoms, kai pasitelkę radijo ryšio priemones laikėme egzaminą beveik kaip per „Šuriko nuotykius“. Bėda ta, kad sufleris iš gretimo kabineto pro langą (suprask – ryšys geresnis) taip garsiai sufleravo, kad garsas tapo stereo... Kariūnui teko išjungti radijo imtuvą ir nutraukti ryšį, kad sufleris prie gretimo kabineto lango taip pat nutiltų.“

Arūnas ALONDERIS

Sąlygos kurti ir dirbti Tėvynės labui

Į neseniai išleistų Užsienio kalbų katedros dėstytojų vadovėlių seminarą atvyko ir šiltų žodžių autorėms negailėjo kolegės iš Vilniaus universiteto, Lietuvos edukologijos universiteto, Valstybės institucijų kalbų centro, Pasieniečių mokyklos, Muitinės mokymo centro ir Lietuvos kariuomenės Mokymo ir doktrinų valdybos. Jie nuoširdžiai pasidžiaugė, kad Karo akademijos katedros dėstytojos ėmėsi nelengvo darbo – rašyti užsienio kalbų vadovėlius. Dėl vadovėlių stygiaus, anot kalbėjusiųjų, šios mokomosios knygos turėtų būti populiarios ne tik universitetiniame sluoksnyje, bet ir visuomenėje.

Doc. dr. Dileta JATAUTAITE:

Seminare dalyvavęs Akademijos viršininkas plk. Eugenijus Vosylius teigė, kad mokomųjų knygų (vadovėlių) autorių atliko didelį, sunkų, bet labai svarbų darbą, mat šių vadovėlių jau seniai laukė ne tik LKA kariūnai ir klausytojai, bet ir kitų jėgos struktūrų pareigūnai.

Anot Universitetinių studijų direktorės doc. dr. Jūratės Guščinskienės, LKA išleistose mokomosiose knygose pateiktos ilgai kauptos teorinės ir praktinės dėstytojų žinios, susijusios su esminiais užsienio kalbų mokymo principais ir metodais.

Po seminaro KARIŪNAS pakalbino Užsienio kalbų katedros vedėją doc. dr. Diletą JATAUTAITE ir vadovėlių autorės Astą JARUTIENĘ, Birutę GAIDELIENĘ ir Jeleną KAZIMIANEC.

2014 m. Lietuvos karo akademijos Universitetinių studijų instituto Užsienio kalbų katedrai (LKA USI UKK) buvo tikrai turtingi tiek mokslinė, tiek metodine prasme. Kiek teko bendrauti su kitų Lietuvos aukštųjų mokyklų kolegėmis dėstytojais, negirdėjau, kad per metus tiek būtų parengta ir išleista mokomųjų knygų: trys užsienio kalbų (prancūzų, rusų ir vokiečių) vadovėliai ir solidus mokslinių straipsnių rinkinys konferencijos medžiagos pagrindu.

Vadovėlių ir mokomųjų knygų rengimo veikla ir leidyba šiuo metu Lietuvoje labai sumenkusi. Kaip jums pavyko organizuoti, motyvuoti Užsienio kalbų katedros kolektyvą, kad metų pabaigoje būtų galima džiaugtis tokiu gausiu gerai parengtų ir labai reikalingų kariūnams leidinių derliumi?

Pirmiausia norėčiau padėkoti visiems, kurie prisidėjo prie šių leidinių rengimo, nes, jei nebūtų visiško palaikymo, nebūtų ir šių bei kitų knygų. Ypač daug darbo įdėjo knygų autorės. Bet be Redakcinio skyriaus viršininko Arūno Alonderio, maketuotojos Jolantos Girnytės ir dizainerės Laimos Adlytės geranoriško palaikymo ir profesionalumo nebūtų taip greitai ir kokybiškai parengtos šios mokomosios knygos, kurių idėjinis „garvežys“ buvo visų mūsų dėstytojų daugiametė akademinė patirtis ir susitelkimas.

Mums jau seniai reikėjo tokio tipo užsienio kalbų mokomųjų knygų: anglų kalba dar galima rasti komercinių karinės kalbos vadovėlių, bet prancūzų, vokiečių ir rusų kalbomis nėra analogų, kurie atitiktų šiuolaikinę geopolitinę situaciją inspiruotą naują užsienio kalbų mokymo paradigmą. Mes esame tiesiogiai susiję su LKA ir KAS personalo rengimu NATO ir ES struktūroms. Be to,

užsienio kalbų mokoma atsižvelgiant į konfliktų, kurie sparčiai plinta, geografiškai, todėl LKA USI UKK dėstytojai ir mokslininkai greitai reaguoja į iššūkius rengdami naujas mokomąsias knygas savo klausytojams.

Šia proga taip pat norėčiau pasidžiaugti jau antruoju recenzuojamų mokslinių straipsnių rinkiniu „Ugdymo veiksniai mokymo(si) kontekste globalizacijos sąlygomis“. Šio leidinio autorių tikslas – ugdyti šiuolaikinio aukštosios mokyklos ugdytinio gebėjimą veikti kintančiame pasaulyje kompleksiskai ir darniai, pasidalyti lietuvių ir užsienio kalbų mokymo didaktikos naujovėmis, paskatinti diskusiją Lietuvos karininkų rengimo klausimais ir ne tik. Straipsniai parengti Lietuvos aukštųjų mokyklų ir LKA mokslininkų, kurie siekia glaudžiai bendradarbiauti, kad padėtų keisti aukštojo mokslo politiką, prognozuoti ateities visuomenės vizijas, parengti geriausius naujų problemų sprendimo būdus globalizacijos sąlygomis.

Karo akademijoje kario humanitariniam ir socialiniam ugdymui skiriama ypač daug dėmesio. Nuolatinis poreikis gilinti žinias, tobulinti įgūdžius ir profesionalumo siekis yra išskirtinis jo bruožas, todėl Karo akademijos tikslas – tinkamai parengti gerai išmanantį socialinius ir humanitarinius mokslus, šiuolaikinę karybą, gebantį veikti nacionalinių pajėgų sudėtyje, plataus spektro ir įvairaus intensyvumo operacijose karį.

Tęsinys 46 puslapyje →

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Krn. Aurimas BŽĖSKIS

- ➔ **Jūsų credo** – Nori kažką pakeisti? Pradėk nuo savęs!
- ➔ **Kada pirmą kartą sužinojote apie Joną Žemaitį-Vytautą?** – Per istorijos pamokas vidurinėje mokykloje
- ➔ **Kas jums padarė pačią didžiausią įtaką?** – Baziiniai kariniai mokymai
- ➔ **Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūšį / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?** – Persijos įlankos karą, operaciją „Audra dykumoje“
- ➔ **Pačiūžos ar slidės?** – Nei tas, nei tas
- ➔ **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?** – Žmones, su kuriais būna gera
- ➔ **Jeigu nebūtumėte tapęs kariūnu** – Ko gero, būčiau informatikas arba grafikos dizaineris
- ➔ **Labiausiai erzintis buities darbas** – Siuvimas
- ➔ **Vyro automobilyje visuomet turi būti** – Degalų
- ➔ **Ko niekada nesutiktumėte padaryti?** – Meluoti, apgaulinėti dėl bereikšmių dalykų. Nusižengti pačiam sau, iškeičiant tikslus į menkiekius, ir pan.

- ➔ **Šiuolaikinis kariūnas ir jo poreikiai** – Gudrus žmogus, kurio poreikiai susiję su miegu, merginomis ir sportu
- ➔ **Gero vakaro žiūrėti filmą „Ingredientai“** – Geras filmas ir yra neblogas vakaro ingredientas!
- ➔ **Linksmiausias įvykis Akademijoje** – Sunku išskirti vieną. Čia kasdien vis linksmiau...
- ➔ **„Pasulyje yra tik dvi jėgos: kardas ir kovos dvasia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios.“ Ar tikrai?** – Taip!
- ➔ **Kokia gražiausia Akademijos šventė, tradicija?** – Bataliono vado taurė
- ➔ **Ko reikia, kad įstotumėte į Lietuvos karo akademiją?** – Geros sveikatos
- ➔ **Šventė, kurios labiausiai laukiate** – Naujieji metai
- ➔ **Kai ko nors nežinai...** – Tyli. Neapsimetinėji žinančiu

- ➔ **Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?** – Juokiuosi dažnai, bet verkiau iš juoko senokai
- ➔ **Neįsivaizduojate dienos be** – Šviesos
- ➔ **Užgaida, kurią sau leidote šią vasarą** – Poilsis
- ➔ **Trys įdomiausios sporto šakos** – Kovinis sportas, krepšinis, ledo ritulys
- ➔ **Mėgstamiausia vieta Akademijoje** – Kambarys, kuriame gyvenu
- ➔ **Keisčiausias daiktas Jūsų namuose** – Mano manymu, keistų daiktų mano namuose nėra. Tačiau tai, kas man atrodo normalu, kitam galbūt atrodytų keista...
- ➔ **Kokios dainos Jūsų grotuve?** – Dainos, kurios kelia teigiamas emocijas, verčia jaudintis ir priekį arba priešingai, migdo
- ➔ **Įsimintiniausias vaikystės personažas** – Heraklis ir Ksena!
- ➔ **Mėgstamiausias maisto parduotuvės skyrius** – Pieno produktų

- ➔ **Įprotis, kurio norėtumėte atsikratyti** – Nosies maigymas
- ➔ **Ko iš šių dalykų nesate daręs: pjovęs šieno, kassęs bulvių, kėlęs inkilo?** – Viską daręs
- ➔ **Ar tikite meile iš pirmo žvilgsnio?** – Meilė, manau, yra ilgalaikio santykiavimo pasekmė. Taigi, ne!
- ➔ **Naminis gyvūnelis, kurio nė už ką neaugintumėte** – Nežinau
- ➔ **Kokios sporto šakos neleistumėte kultivuoti savo antrajai pusei?** – Leisčiau visas. Svarbu, kad sportuotų
- ➔ **Miego poza** – Pilvu į apačią
- ➔ **Cepelinai ar mėšainis?** – Šiandien – cepelinai. Rytoj – galbūt mėšainis...
- ➔ **Ką dažniausiai žiūrite per TV namuose?** – Žinias, muzikos kanalus
- ➔ **Negalite gyventi su** – Intrigantais

- ➔ **Negalite gyventi be** – Siekių, planų įgyvendinimo proceso, juoko
- ➔ **Labiausiai nepatinkanti merginos savybė** – Vyriskumas
- ➔ **Poilsis kalnuose ar paplūdimyje?** – Kalnuose
- ➔ **Kam dažniausiai pritrūksta laiko?** – Poilsiui
- ➔ **Futbolas ar krepšinis?** – Krepšinis
- ➔ **Idealios atostogos** – Bet kur, svarbiausia – gera draugija!
- ➔ **Mėgstamiausias metų laikas** – Vasara
- ➔ **Tolimiausia vieta nuo Lietuvos, kurioje esate buvęs** – Turkija
- ➔ **Prietas, kurio laikotės** – Nespaudžiu rankos, neperžengęs namų slenkščio. Prietas, tapęs įpročiu
- ➔ **Įsivaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Pirmasis Jūsų įsakymas** – Išduoti kariūnams G-36

← Pradžia 42 puslapyje

Šį leidinį sudaro net 18 straipsnių. Pateikti straipsniai buvo recenzuojami, atidžiai redaguojami, todėl šis mokslo leidinys pirmiausia skirtas mokslininkams, dirbantiems socialinių-humanitarinių mokslų srityje, Lietuvos aukštųjų mokyklų dėstytojams, studentams ir visiems kitiems, besidomintiems šių mokslų pažanga globalizacijos kontekste.

Vadinasi, jei mūsų katedra nereaguotų į kiliusius iššūkius, negalėtume tinkamai dirbti nei mokslinio, nei metodinio darbo. Taigi be gerų vadovėlių neįmanoma nei efektyviai mokytis, nei išmokyti. Dėkojame Akademijai ir jos vadovybei už sudarytas sąlygas dirbti Tėvynės labui.

Asta JARUTIENĖ:

2014 m. rugsėjį buvo išleista mokomoji knyga „Le français pour les militaires“ („Prancūzų kalba kariams“). Tokio pobūdžio knygos poreikis – akivaizdus. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnų, karininkų tarnyba, krašto apsaugos sistemos darbuotojų darbas ir studijos neatsiejami nuo tarptautinio bendradarbiavimo, NATO misijų ir kt. Ši mokomoji knyga – svarbi kalbinė parama studentams ir darbuotojams daugiakalbėje ir daugiakultūroje aplinkoje, paskata savarankiškai mokytis kitų kalbų.

Knygos teminė ir kalbinė aplinka kaip tik ir atspindi tarptautinio bendradarbiavimo aktualijas, kariūnų ir karininkų mobilumo tendencijas. Joje pateikta medžiaga sujungia Lietuvos, Prancūzijos ir kitų NATO šalių kariuomenėms, krašto apsaugos sistemos svarbias temas. Knygos turinį sudaro 6 temos, kiekviena jų suskirstyta į 4 pote-

mes. Mokomoji medžiaga pagal temas papildyta priedais: teminiu žodynėliu, gramatikos paaiškinimais ir vertinamaisiais testais. Kiekviena pamoka, kad besimokančiajam būtų patogiau, išdėstyta dviejuose atverstuose puslapiuose, nauja leksika ir gramatika aiškiai išskirtos lentelėse, gausiai naudojamos atitinkamos iliustracijos.

Temų pasirinkimą lėmė tai, kad skaitytojas – pradedantysis kalbos vartotojas. Iš pradžių daugiau kalbama apie kariūnų ir kitų karių kasdienį gyvenimą, veiklas, laisvalaikį, vėliau pereinama prie karybos tematikos ir terminų. Knyga apima 80–100 ak. val. kursą ir leidžia įgyti A1 kalbos žinių lygį pagal BEKM. Joje plėtojamos keturios kalbinės kompetencijos: kalbėjimo, klausymo, rašymo ir skaitymo. Klausymo įgūdžiai pagal šį vadovėlį galės būti ugdomi tik iš dalies, nes dialogai neįgarsinti, pamokoje nėra kitų klausymo pratimų. Kol kas naudojami papildomi klausymo pratimai iš interneto šaltinių ir kitų panašių knygų. Siekiant plėtoti klausymo kompetenciją šio vadovėlio pagrindu, ateityje ketinama įgarsinti knygoje pateiktus dialogus, papildyti klausymo pratimais.

Noriu pasidžiaugti, kad šis vadovėlis jau naudojamas kariūnų paskaitose. Tokio pobūdžio kalbos mokymo priemonė – maloni staigmena studentams. Jie noriai ėmė gilintis į aktualias temas, karybos terminus, džiaugsmingai komentavo iliustracijas ir nuotraukas, kuriose rado save ar savo kolegas. Pajutau, kaip sustiprėjo jų motyvacija mokytis nelengvos užsienio kalbos. Tai turbūt ir yra svarbiausias šios mokomosios knygos tikslas.

Doc. dr. Jelena KAZIMIANEC:

Kiek man žinoma, nei Lietuvoje, nei Rusijoje, nei kitose šalyse tokio tipo

rusų kalbos vadovėlio nėra. Idėja sukurti šiuolaikišką vadovėlį, pagrįstą audiovizualiniu mokymo metodu ir naujausiais užsienio kalbų mokymo reikalavimais, kilo dėl kelių priežasčių: poreikio sustiprinti rusų kalbos mokymosi motyvaciją ir bendravimo rusų kalba autentiškoje aplinkoje praktikos trūkumo. Vadovėlio struktūrą lėmė naudojamos kino filmo „Neįtikėtini italų nuotykių Rusijoje“ vaizdo medžiagos siužetinė linija, pateikta leksika ir gramatika paranki visiems kalbininkams įgūdžiams ugdyti. Esu labai dėkinga visiems už pagalbą parenkant iliustracijas, taip pat katedros kolektyvui – už vertingus patarimus.

Noriu pasakyti, kad mano moksliniai interesai jau seniai susiję su audiovizualinių metodų kūrimu ir taikymu. Pirmąjį savo vaizdo medžiagos pagrindu parengtą vadovėlį išleidau dar 1992 m. kartu su kolegomis kinomis. Vėliau, 2009 ir 2012 m., LEU išleido dvi mano mokomasias knygas (pirmąją iš jų – su bendraautoriumi). Šios knygos iš esmės buvo skirtos kalbai ugdyti, todėl jose mažai pateikta gramatikos.

Naujoji mokomoji knyga „Kelionė į Rusiją“ – kompleksinis rusų kalbos kursas, apibendrinantis mano ilgametę pedagoginio ir mokslinio darbo patirtį dėstant rusų kalbą aukštosiose mokyklose. Pagrindinis jos tikslas – suteikti kariūnams B ir C rusų kalbos mokėjimo lygių žinių, ugdyti visus kalbinius (klausymo, skaitymo, kalbėjimo ir rašymo) įgūdžius. Kita svarbi šios priemonės paskirtis – ugdyti lingvokultūrinę kompetenciją, reikalingą bendraujant rusų kalba. Nors ši mokomoji knygelė daugiausia skirta LKA kariūnams, ji taip pat gali būti sėkmingai naudojama studijuojant rusų kalbą kitose aukštosiose mokyklose, įvairiuose rusų kalbos mokymo kursuose.

Manau, tikslinga šį vadovėlį papildyti pratybų sąsiuvinium, kuriame būtų pateikti atsakymai į sunkesnių užduočių klausimus, rašybos pratimų ir testų kompleksas, skirtas savarankiškam darbui.

Mokomoji knyga „Kelionė į Rusiją“ jau sėkmingai naudojama Akademijoje mokant rusų kalbos iššestinių studijų klausytojus. Jų nuomone, medžiaga pateikta įdomiai, skatina motyvaciją aktyviai dalyvauti pratybose, bendrauti rusiškai, mokytis namie. Mokymas vyksta intensyviai ir gyvai.

Birutė GAIDELIENĖ:

Akademijoje dirbu jau 23 metus, t. y. nuo pat jos įsteigimo dienos. Pradėję dirbti neturėjome vadovėlių ir kitos mokomosios vaizdinės medžiagos. Todėl rengiant mokomąją medžiagą ir užduotis reikėjo remtis įvairiais šaltiniais. Buvo labai sunkus metas, daug valandų reikėjo atiduoti šiam darbui. Pirmuosius originalius vadovėlius gavome tik 1997 m. kaip materialinę pagalbą iš Vokietijos už kariuomenės (bundesvero) lėšas. Todėl tai, ką parengdavau prieš eidama į auditoriją dirbti su kariūnais, buvo išleista kaip mokomoji medžiaga. Tai buvo „Vokiečių kalba“ (1994 m.), „Vokiečių kalba kariūnams“ (1995 m.) ir „Kariniai tekstai vokiečių kalba“ (1996 m.). Su kolegėmis vokiečių kalbos dėstytojomis išleidome dvi mokomasias priemones neakivaizdinių studijų klausytojams: 4,5 m. studijų kursą (I ir II dalis) ir 3 m. studijų kursą (I ir

II dalis). Šios mokomosios knygelės išėjo 1997, 1998 ir 1999 m. Pagal katedros parengtus leidybos planus 2003 m. parengiau „Vokiečių–lietuvių karinių terminų žodyną“, 2007 m. buvo išleistas taip pat parengtas „Lietuvių–vokiečių kalbų karybos žodynas“.

Mokomoji knyga „Vokiečių kalba kariūnams“ – jubiliejinis (dešimtas) darbas. Ji skirta pradedantiems mokytis vokiečių kalbos, t. y. LKA kariūnams ir iššestinių studijų klausytojams, KAS karininkams ir puskarininkams, rezervo kariams, jauniems šauliams – visiems tiems, kurie turi mokėti elementariai bendrauti vokiečių kalba karinėje srityje.

Medžiaga pateikiama pradedant nuo elementarių leksikos ir gramatikos užduočių, kurios palaipsniui sunkinamos. Knyga parengta vokiečių kalba, todėl besimokantiems kaip jos priedas turėtų pasitarnauti „Vokiečių–lietuvių kalbų karybos žodynelis“ ir „Lietuvių–vokiečių kalbų karybos žodynelis“.

Ši mokomoji knyga – pirmasis bandymas pateikti mokomąją medžiagą karine tematika pradedantiems baziniam lygiui pagal STANAG arba A2 lygiui pagal ES standartus pasiekti. Ji apima 6 temas, skirtas 80–100 val. pratybų. Pateikiamos šios temos: 1) „Prisistatymas“, 2) „Kario šeima“, 3) „Kariūnų dienotvarkė“, 4) „LKA“, 5) „Kariniai laipsniai ir jų grupės“ ir 6) „Uniformos“. Kiekvieną temą sudaro 24 pamokos. Iš pradžių abėcėlės tvarka pateikiamas standartizuotas žody-

nas. Turinį sudaro dialogai, monologai, tekstai, gramatikos užduotys, lentelės, nuotraukos, paveikslėliai ir kita mokomoji iliustracinė medžiaga. Pabaigoje pateikiama po 3 patarles ir humoristinio pobūdžio tekstukų karine tematika skyrelyje „Paskaitykime ir pasijuokime“. Kiekvienoje pamokoje plėtojamos kalbų mokėjimo kompetencijos – skaitymo, kalbėjimo ir rašymo įgūdžiai. Leidinio trūkumas – nėra klausymo užduočių. Todėl mano artimiausias darbas – parengti klausymo medžiagą ir atitinkamas užduotis.

Su šios mokomosios knygos metodu medžiaga dar nedirbau, ji išleista tik 2014 m. lapkričio 12 d. Kitą semestrą bus proga ją išbandyti praktiškai, nes pradėsiu dirbti su kariūnais pratybų ir fakultatyvų metu.

Rengiant šią mokomąją knygą sunkiausia buvo apsispręsti, kur ieškoti vaizdinės medžiagos, kokia turėtų būti jos koncepcija ir struktūra. Po to daugybė valandų buvo atiduota darbui.

Šiuos ir kitus Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos išleistus leidinius galite skaityti Akademijos bibliotekoje (Šilo g. 5A, Vilnius) arba įsigyti apsilankę „Knygų mugėje 2015“ (prie LKA stendo 5-oje salėje, Lietuvos akademinių leidyklų paviljone).

AKADEMIJOS PULSAS | APDOVANOTI | SVEIKINAME

LIETUVOS KARIUOMENĖS DIENOS PROGA

Už sumanų, profesionalų, kūrybingą ir sąžiningą darbą:

Aleksandra AGARKOVIENĖ, Rasa GEDMINIENĖ, Asta JASNAUSKIENĖ, Tomas LASTAKAUSKAS – Akademijos viršininko padėka

Už neprikaištingą akademinę veiklą studijuojant Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos doktorantūros studijose, už nuoširdų darbą su kariūnais

Eglė Elena ŠATAITĖ – Akademijos viršininko padėka

Už pavyzdinę, uolią ir sąžiningą tarnybą bei iniciatyvą atliekant neetatines pareigas:

krn. Martynas ATRAŠKEVIČIUS, krn. Audrius GINEITIS, krn. Linas GUŽYS, krn. Mantas JAZDAUSKAS, krn. Edgaras KLIUCEVIČIUS, krn. Ovidijus KUZMINAS, krn. Andrius ROMELIS, krn. Lešek URNIAŽ –

Akademijos viršininko padėka

Už aktyvią veiklą Kariūnų garbės teisme

krn. Mantas VALASINAVIČIUS – Akademijos viršininko padėka

Už pavyzdinę, uolią ir sąžiningą tarnybą bei iniciatyvą vykdant pavestas užduotis

krn. Mindaugas JASAITIS – Akademijos viršininko padėka

Už pavyzdinę ir atsakingą pareigų atlikimą

plk. lt. Darius BARANAUSKAS – Akademijos viršininko padėka

Už asmeninį pavyzdį ir profesionalumą

srž. mjr. Vilius JANUŠEVIČIUS – Akademijos viršininko padėka

Už pavyzdinę ir atsakingą pareigų atlikimą

Neringa GYLYTĖ – Akademijos viršininko padėka

Odeta BLOŽIENĖ

„Swedbank“ Asmeninių finansų instituto vadovė Lietuvoje

Nauja suknelė, bet ta pati mergelė: kaip sutikti eurą

Nors finansiniai iššūkiai nepalyginami su kariniais, skaičiuoti ir taupyti pinigus tenka kiekvienam. Ir ne visuomet čia viskas vyksta sklandžiai. Jaustis laisviau, ramiau ir užtikrinčiau kasdienėse situacijose ir žvelgiant į ateitį leidžia finansinė disciplina. Nuo kitų metų litą pakeisiantis euras pakoreguos daugelį kasdienių aspektų, pavyzdžiui, stipendija atrodys bent tris kartus mažesnė, lygiagrečiai keisis ir kainos parduotuvėse, o kur dar pats valiutų keitimo procesas. Visiems šiems dalykams vertėtų pasirengti iš anksto. Kaip tai padaryti, sufleruoja „Swedbank“ Asmeninių finansų instituto ekspertai.

► **Išnaudokite esamus „paruoštukus“.** Nors daug kur jau keletą mėnesių kainos rašomos ir litais, ir eurai, į pastaruosius neretai kreipiame per mažai dėmesio. Dabartines etiketes vertėtų vertinti kaip savotišką „paruoštuką“, rodantį, kas bus jau netrukus. Tad pirkdami, pavyzdžiui, pieno pakelį, jo kainą skaičiuokite ne litais, o eurai. Tai padės

sukurti naują „vertinimo skalę“ kainoms palyginti. Tą patį galima padaryti su mėnesio išlaidų–pajamų eilutėmis. Asmeninio biudžeto sumas verskite eurai.

► **Taupykite laiką.** Jei turite didesnę grynųjų pinigų sumą, dabar pats laikas ją įnešti į banko sąskaitą – taip laimėsite laiko, kadangi metų pabaigoje prie bankomatų susidarys nemenkos eilės, o ir

metų pradžioje, kai prasidės litų keitimo į eurus bumas, nereikės keliauti į bankus ir gaišti brangaus laisvo laiko. Juk pinigai sąskaitoje automatiškai „pavirs“ europine valiuta.

► **Ištuštinkite taupykles.** Smulkios litų ir centų monetos paprastai užsimiršta ir paliekamos dūlėti namų kėtuose, tad patikrinkite kišenes ir stalčių kam-

pus. Jei brandinate seną planą ką nors įsigyti už sutaupyta „smulkmę“, dabar tam palankiausias metas – dviejų valiutų cirkuliavimo laikotarpis (nuo sausio 1 iki 15 dienos imtinai). Jei visgi praėjus jam kokioje kėtuose rasite užsilikusį lietuviškų monetų stiklainį, jas bus galima pakeisti bankų skyriuose. Juose mokestis už tai nebus imamas pusmetį po euro įvedimo. Po to bus keičiami tik litų banknotai ir tik nustatytuose banko padaliniuose. Tiesa, Lietuvos bankas senąsias monetas ir kupiūras keis neribotą laiką.

► **Naudokite elektroninius pinigus.** Ar žinojote, kad Lietuvoje net 63 proc. gyventojų yra linkę atsiskaityti už pirkinius ar paslaugas mokėjimo kortele? Pastaroji gali būti gera pagalbininkė, siekiant išvengti valiutos keitimo rūpesčių. Kortelė – tai nešiojama prieiga prie banko sąskaitos, kurioje litai į eurus pasikeis automatiškai. Dažniau naudojami kortelę nekaupsite grynųjų, kuriuos reikėtų keisti banko padalinyje 2015-aisiais. Tas pats taikytina ir mokėjimams internetu. Be to, sausio pradžioje prekybininkai bus užversti litais ir kažin ar galės greitai duoti gražos eurai, kaip privalo.

► **Tvarkykite reikalus internetu.** Net jei ir neturite sukauptą didesnių sumų grynųjų litų, kitų metų pradžioje užsukus į banko padalinį visų paslaugų gali

tekti laukti ilgiau. Todėl finansinius reikalus protingiau tvarkyti interneto banke, kuriame niekada nebūna jokių eilių.

► **Nepasiduokite psichologiniam triukui.** Eurų kupiūros didesnės nei litų, tad galbūt pravartu pagalvoti apie erdvesnę piniginę įiem laikyti. Tiesa, kupiūrų taip pat bus mažiau, kadangi, bent jau išoriškai, pajamos „sumažės“: tarkime, jei stipendija siekia 600 litų, tai nuo kitų metų gausite 173 eurus. Žvelgiant iš psichologinės pusės, tai – neigiamas pokytis. Tačiau nepamirškite, kad, nepaisant sumažėjusių skaičių, perkamoji galia vis vien išliks tokia pati, nes prekių ir paslaugų kainos sumažės ta pačia proporcija. Išlaikysime net ir savo tradicinį Vytį, kuris puikuosis ant euro monetų. Skirtumas tik tas, kad monetomis su Vyčiu galėsime atsiskaityti ir Paryžiuje, ir Berlyne.

► **Pasitikėkite oficialia informacija.** Nors euras oficialiai įvedamas nuo kitų metų sausio 1 d., litais bus galima atsiskaityti dar dvi savaites po šios datos. Dar iki tol gali atsirasti veikėjų ar įmonių, kurios siūlys keisti valiutą „palankesniu kursu“ ir pan., tačiau šią procedūrą gali atlikti tik oficialios finansų įstaigos. Lietuvos bankas litus į eurus neatlygintinai keis neribotą laiką, bankai ir užsienio bankų filialai litus į eurus neatlygintinai

ir neribodami sumos keis iki birželio 30 d., o „Lietuvos paštas“ ir kredito unijos savo skyriuose ir padaliniuose – iki kovo 1 d. Prisiminkite tai patys ir perspėkite artimuosius, ypač – vyresnio amžiaus žmones.

► **Konvertuokite paprasčiau.** Tik įvedus eurą, iš įpročio norėsite apskaičiuoti, kiek prekė ir paslauga verta litais. Tam valiutos keitimo kursas (1 euras = 3,45280 lito) nėra labai patogus. Jei po ranka neturėsite skaičiuotuvo, mintinai susigaudyti padės toks supaprastinimas: sumą eurai dauginkite iš trijų ir sudėkite su ta pačia suma, padalyta iš dviejų. Pavyzdžiui, 3 EUR = 3x3 + 3/2 = 9 + 1,5 = 10,5 LTL (pagal oficialų kursą 3 EUR x 3,45280 = 10,36 LTL).

► **Susipažinkite iš anksto.** Natūralu, kad jau dabar magą pačiupinėti lietuviškus eurus, o ir iš anksto susipažinus su naujais pinigais, greičiau prisirasime juos nuolat nešiotis piniginiame. Be to, pravartu turėti šiek tiek grynųjų eurų smulkiems pirkiniams ir išlaidoms tuoj po Naujųjų. Todėl pažintiniai eurų monetų rinkiniai, platinami Lietuvos banko, komercinių bankų ir „Lietuvos pašto“ padaliniuose, gali būti net labai naudingi. Vieno rinkinio kaina – 40 litų. Jį sudarys 23 skirtingų nominalų eurų ir euro centų monetos, kurių bendra nominali vertė – 11,59 euro.

AKADEMIJOS PULSAS | APDOVANOTI | SVEIKINAME

BRONZINĖ KARŽYGIO STATULĖLĖ – Arūnui TVERAGAI

Lapkričio 21 d. Vilniaus įgulos karininkų ramovėje buvo surengta Lietuvos kariuomenės apdovanojimų „Lietuvos karžygy“ ceremonija. Jos metu buvo pagerbti ir apdovanoti kariai ir civiliai, savo kilniais poelgiais ir pasiaukojama tarnyba garsinę Tėvynę ir kariuomenę, rodę tarnystės visuomenei pavyzdį. Lietuvos kariuomenės vadas gen. mjr. Jonas Vytautas Žukas „Lietuvos karžygio“ apdovanojimą – bronzinę Karžygio statulėlę – šiais metais įteikė Akademijos specialistui ats. vyr. srž. Arūnui Tveragai.

Ats. vyr. srž. A. Tveraga kartu su sūnumi Justu š. m. sausio mėn. išlaužė užsiliepsnosio kaimyninio buto duris ir dūmais apsinuodijusią jo šeiminingą išnešė į lauką. Taip vyresnio amžiaus (gim. 1921 m.) kaimynė buvo išgelbėta. Nukentėjusiai vilnietei prireikė medikų pagalbos – ji buvo nuvežta į ligoninę. Greita kaimynų reakcija ir veiksmai, pasak ugniagesių, leido išvengti skaudesnių padarinių.

LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGOS
KARALIAUS MINDAUGO
ŠAULIŲ 10-OSIOS RINKTINĖS

GELEŽINIO VILKO KUOPA

ATEIK! IŠBANDYK! NUGALĖK!
ATEIK! IŠBANDYK! NUGALĖK!

8 684 93304

gelezinis.vilkas@inbox.lt

http://gelezinis.weebly.com

Krn. Aivaras STASYTIS

Šauktinių ar profesionalų kariuomenė: kariūnų įžvalgos

Ši konferencija – viena iš nedaugelio, kurioje galėjo dalyvauti Lietuvos ir užsienio šalių aukštųjų mokyklų studentai, besimokantys pirmojoje studijų pakopoje. Tai puiki galimybė studentams ir juos rengusiems dėstytojams pabendrauti, pasidalyti patirtimi, užmegzti naujų pažinčių, patobulinti angų kalbos žinias, nes konferencijoje gausiai dalyvavo ne tik Lietuvos, bet ir Alžyro, Kazachstano ir kitų šalių atstovai.

Konferencijos dalyviai buvo suskirstyti į keturias darbo grupes: „Jaunųjų specialistų vaidmuo teisinės minties plėtojime“, „Socialinio darbo studijų reikšmė šiuolaikinėje visuomenėje: studentų patirtis ir perspektyvos“, „Iššūkių verslui neapibrėžtumo sąlygomis“ ir „Kalbų mokymosi menas“.

Darbo grupėje „Jaunųjų specialistų vaidmuo teisinės minties plėtojime“ geriausiu pripažintas kariūnų Aivaro Stasyčio ir Rimvydo Češkevičiaus pranešimas „Šauktinių ar profesionalų kariuomenė?“.

Šiame pristatyme kariūnai studentams paaiškino, kuo skiriasi šauktinių kariuomenė nuo profesionalios, atkreipė dėmesį į pagrindinius šauktinių

Kolpingo kolegijos nuotrauka

kariuomenės trūkumus: patriotiškumo stoką, prastą karių parengtumą, per didelį prisirišimą prie artimųjų. Kariūnai išskyrė ir keletą profesionalios kariuomenės problemų: didelės išlaidos išlaidas, ryškią kariuomenės atskirtį nuo civilių.

Po pristatymų kariūnai buvo pakviesti pasivašinti arbata ir užkandžiais, neoficialioje aplinkoje iš civilių sulaukė

klausimų apie Lietuvos karių skaičių, jaunesniųjų karininkų vadų mokymus ir kursus. Visi turėjo progą pasidalyti maioniais įspūdžiais, patirtimi.

Už atsakingą darbą rengiant mus, kariūnus, pristatymams norime tarti nuoširdų ačiū Universitetinių studijų instituto direktorei doc. dr. Jūratei Guščinskienei ir Užsienio kalbų katedros vedėjai doc. dr. Diletai Jatautaitėi.

Kariūnų, jų vadų, instruktorių ir dėstytojų išminties „perliukai“

Kaskite griovį nuo manęs iki pietų.

Arba jūs baigiate rūkyti, arba vienas iš dviejų.

Tie, kurie rūko, baigia vėžiu!

*- Kaip kursinis?
- Dar nepabaigiau, bet greit pradėsiu.*

Ei, jūs trys! Abu pas mane!

Mylėkite ne laipsnį, o žmogų, kuris jį turi.

Gerklė skauda? Skaitykite statutą ir tuoj praeis.

Kariūne, jei jūs kvailas, tai taip ir sakykite, ir nėra čia ko mano monografijos plėšyti.

Po saviruošos – ramovės tvarkymas: su šluotomis aš jau susitariau!

Jūs žvilgtelėkite į save iš šalies – batai nevalyti, apžėlęs, nesiskutęs! O jei priešai paskelbs karą?!

Pastatykite rodyklę arba patyrusį kapitoną.

Taip, aš principingas, bet ne debilas.

Kas ten mobiliaku žaidžia? Nematau pavardės...

Ryšys turi būti ir į ten, ir atgal.

- Seržante, rikiuok būrį! - O kam? - Tada nereikia.

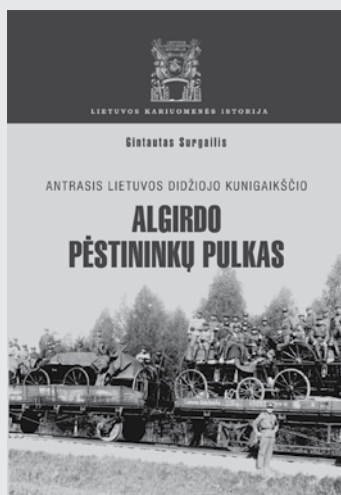
Kariūne, kodėl su batais įėjote į sporto salę? Jūs ką, gyvenimo prasmę praradote?

Iš pradžių baigia choras ir tik po to baigia visi.

Pažiūrėk man į akis, kariūne, kaip tavo diržas stovi?!

Blogis tikrai yra. Patiriam visi.

AKADEMIJOS PULSAS | NAUJAUSI LKA LEIDINIAI

Jis toks negražus, kad, jei jo portretą padėtų prie saldinių dėžės, vaikai bijotų vogti.

Aš turbūt kartais užstoju jums skaidrę? Jei taip, tai ateikite ir mane patraukite.

Talis befilosofuodamas įkrito į duobę, ir nuo tada su juo niekas nebesiskaitė.

Jei norite suprasti Donelaitį, siūlau jums bent porą savaitių pavalgyti duonos su samanomis, nors metus nesivalyti dantų ir bent tris dienas pavaikščioti lauke basomis, pageidautina – rudenį.

Kūdikystė prasideda nuo gimimo ir tęsiasi iki šešiolikos metų.

Šiuokščių dėžė specialiai pastatyta jums, o jūs pro šalį praeinate.

Šiandien mūsų draugo gimimo diena, tik aš nepamenu, šiandien ar rytoj.

– Kariūne, jūs ką, tikrai toks protingas? – Kas, aš? – Negi aš!

Vienintelis kario drabužis – batai ir diržas!

KAM dabar pavaldi Krašto apsaugos ministerijai.

Pirmoji jaunojo kario meilė turi būti statutas, antroji – vadas.

Kiekvienas kariūnas turi būti arba paskatintas, arba nubaustas.

Paimkite statutą ir perrašykite jį mintinai.

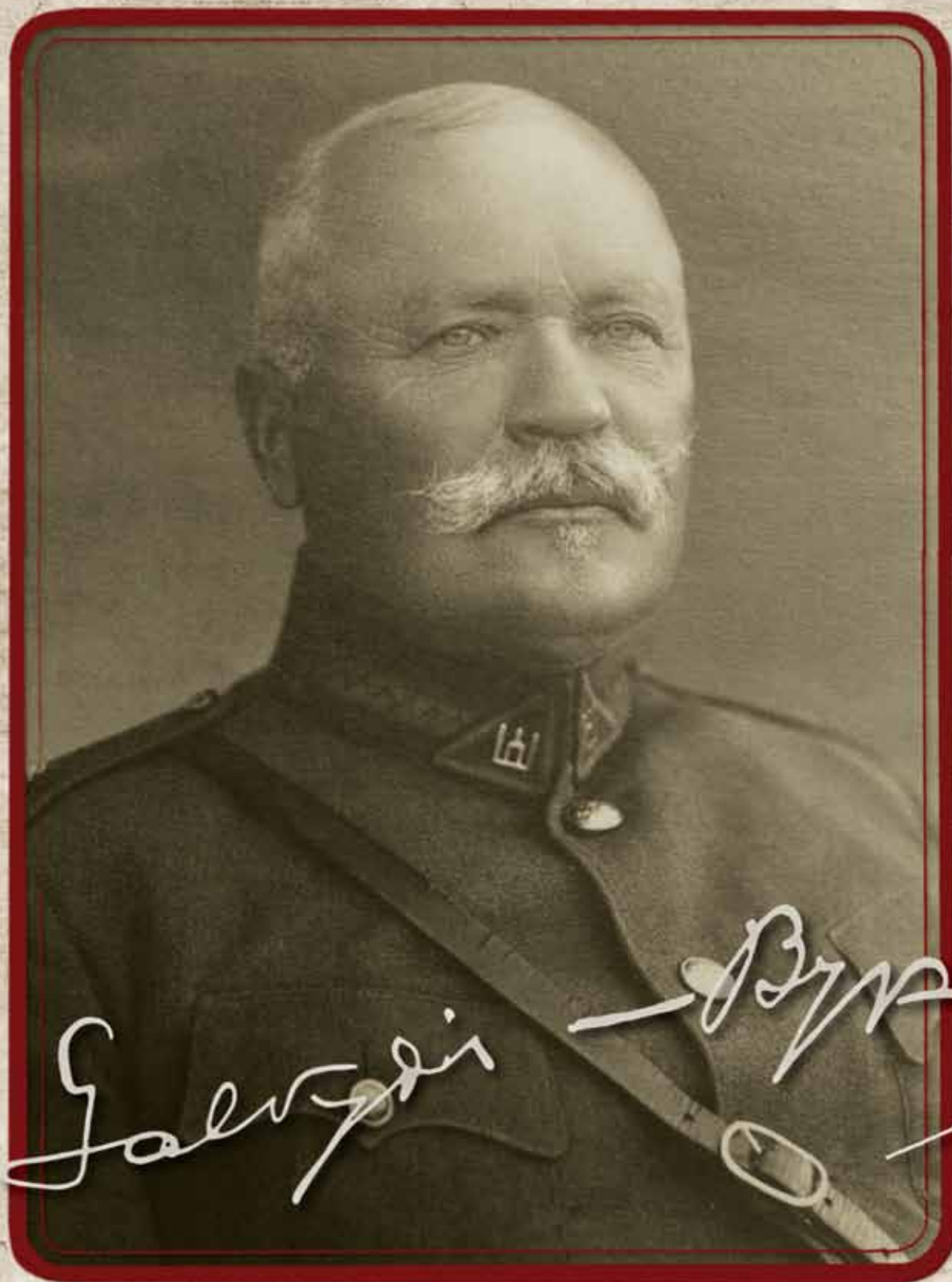
Visi jūsų nemalonumai vien dėl to, kad jūsų viršutinė saga neužsegta.

Kas buvo studentas, tas žino jaunystę, kas buvo kariūnas, tas žino gyvenimą.

Rikiuotės pratybos – taip, kaip baletas!

Rašau penkis balus ir eikite sau, aš neleisiu savęs terorizuoti!

Idealių kariūnų mums nereikia, mūsų užduotis – juos išauklėti!

2014 m. gruodžio 3 d. sukako 150 metų, kai gimė pirmasis Karo mokyklos viršininkas gen. Jonas Galvydis-Bykauskas.
2014 m. pabaigoje Karo akademija išleido mokslinių straipsnių ir pranešimų rinkinį „Generolas Jonas Galvydis-Bykauskas“.
Knygos sutiktuvės – „Vilniaus knygų mugėje 2015“

KARIŪNŲ KRIKŠTYNOS
levos Budzeikaitės nuotrauka